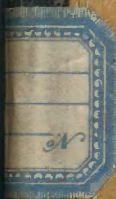

159

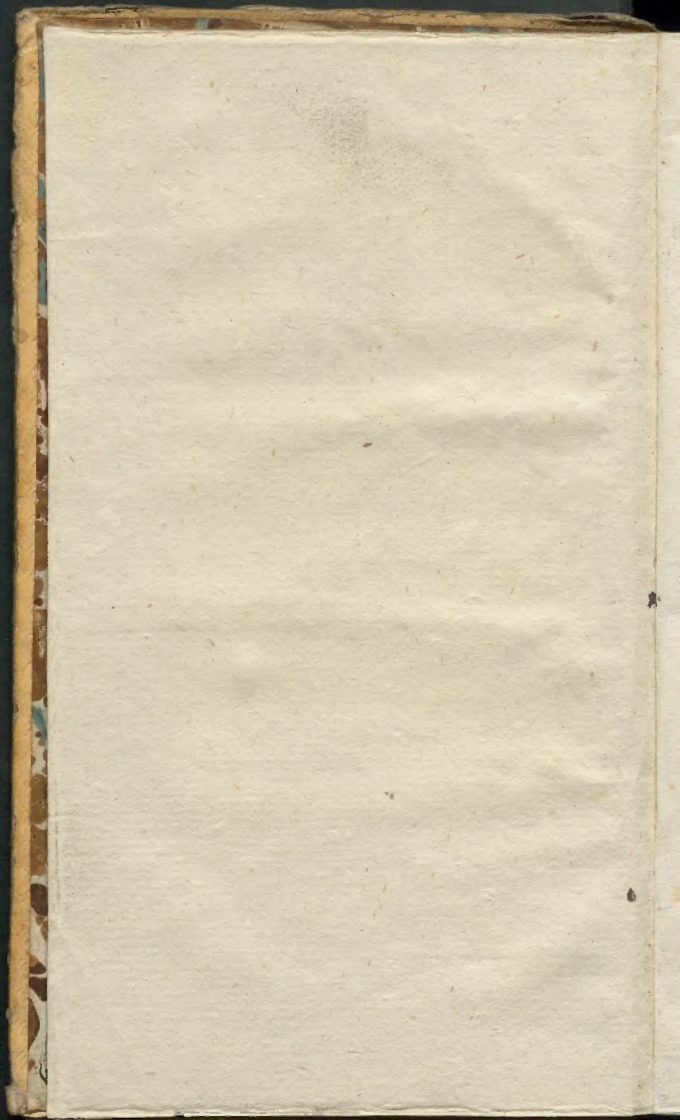

107 159

224

Supp. grat. p. li.

ԿՈՅՍ ՄԱՐԻԱՄ

ԻՃԱԾԻՆԻՆ

ԵԿՏԻ ԽՈՑՈՒ ԻԻԶԵՐԻՆԵ

Սուրբ քիթապլարտան տէվչերլիշ

մուխթասար տուալար :

ՎԵՆԵՏԻՔ ՀԵՀՐԻՆՏԵ
ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱԹԵՐԵՏԱ

1830

1808 Սէնէսի ըսնանալով գորալինս, Պէյ օղլա-նամ Տահալթէ, ՍԷ Երրորդ Դոմէնի իւլիսէսինս, ՍԷ իւլիսէ գա-նունլարը իւլիսէ գօնունլան Եւթի իւրի եղբայրունանա եաղլընը եղբայրու-րա Քաիդէլի արաւար արը:

Պունսան ագաէ՛ 1817 սէնէսինս յա- արաւարըն ինալանճաւը Վէ րոմճաւը պաւընը օլմալա, Էրմէնի Ռլլէնիսինս արաի եաղլընը եղբայր-լար գունլանա պիւլէ+ իւլիս' իշպո-նի-րաճէյէ րէ Ռէրճի-մէ օլունմա-լ արաւ:

Եւ քրիսթեան ճանլար, էյ տերտլի ա-
 ճըդլը ճանլար. սիղ նէրէտէ թէսէլ-
 լա պուլա պիլլըսինիզ. պուլ տիւնեատէ
 ինսան էվլապը արասընտա մը. հաշա՛,
 ումման: Տիւնեա թէսէլլալարը հէփ պօշ
 սուլը, հէփ խայալ տըր, թէճըիւպէսինի
 սիղ տէ էթմիշսինիզ քի՛ պուլ տիւնեանըն
 թէսէլլալարը աճըլարընըղը պաստըրաճա-
 ղընա, եէնիտէն աճըլարա սէպէսլ օլուր:
 Էջլէ օլոուգտան սօնըլա՛ Ալլահ սիղի
 պուլ տիւնեատէ եա խայր ամէլէ ալըշ-
 տըրմագ իչին, եա կիւնազլարընըղըն ճէ-
 ղասընը չէքտիրմէք իչին կէօնտէրտիյի
 տէրալէրէ՛ սահիհ թէսէլլա վէ տայանա-
 ճագ գուվլէթ խթէրսէնիզ, Ֆիքըր իլէ
 գօղգօթայա չըգըն, խաչըն պյաղընա, մայր-
 տիրոսլար թագուհիսինին աճըդլը եիւ-
 րէյինէ վարըն. օնլարա սըղընըն. տէրտլէ-
 րինիզէ իմտստը, լութֆլարըն պէրէքէ-
 թինի, գուրթարըճըմըզ Յնու՛ն մուպա-
 րէք եարալարընտա պուլլուրսու՛նուզ, վէ
 պիլէլէրինճէ հէմտէրտ օլմաղա պիղի տա-
 վէթ հտէն՝ Յնու՛ն տա պիղիմ տէ վալի
 տէմիզին աճըդլը եիւրէյինտէ պուլլուր-

սունուղ . զայրի եէրտէ արաման : Սիւ
օնա մէթին վէ սասորդ գուլ օլուն տա ,
սահիհ պիլին քի՛ սիղի թէսէլա էտէճէք ,
պիղիմ սէլամէթիմիլ իչին պունճա զալիմ
աղլըլար չէքէն վալիտէտէն զայրի եօգ
տուր . վէ տէրտէրիմիլ արասընտա , նբ
տինիմիղին ալը վէրտիյի՛ տիննատէ թա-
նըմատըգ թաթըլըգլարը տաթտըրմալ-
լա , օ պիղէ էտէճէյի էպէտի թէսէլայը
վատ էտէր :

Իմտի սէվկիւլիւ եղբայրլար , պու գուտ-
րէթլի շիֆաաթճըմըղա խաառէթինիղի
արթըրմագ իչին , սիղէ մագպուլ պիր հիլ-
մէթ նիյէէթի իլէ , իշպու քիթասըլա
մուխթասարճա ճէմ էթտիյիմ սունլար
տըր . եանի .

1 . Եէտի խոց հանդերձինին վէ թէս-
պիհինին իճատը :

2 . Սք հայրապետէրին պու եղբայրու-
թիննա հէր վագթա իթա էթտիյի ներո-
ղութիլար , վէ քէրէմլէր :

3 . Եղբայրլարն թարիպի վէ պօրճղա :

4 . Կոյս Մարիամ վալիտէմիղին եէտի
խոցու հօրթուսունտան էվլէլ սէյլէնէ-
ճէք տօգուղ կիւն տուալարը :

5 . Գուրթարըճըմըլ Յուն մուպարէք
ևարալարնա պիր խաառէթլի տուա . վէ
վէպա խասթէլիյինէ դարձը տուալար :

Պունկարն ճիւղէսինտէն մէրամ, սիզ
քէնտի ճանրնըզա ֆախտէ թահսիլ էտիփ՝
մարտիրոսար թագուհիսի վաղտէմիդէ
լայլդ օլան խարտէթի արթըրմագ իչին ,
էլէրի տէ հէվէտէ կէթիլքի՝ պու պոյ-
րաղա եազտըրմագ տըր :

ՕԼ ուլու սուլթանն էն էտնա դու-
լու , պու մուխթասար եազտըրմա .բի-
թապճըղաղը սիզ գասուլ էտիփ՝ պէն սի-
զին խայրնըղը եիւրէքտէն արղուլէտիլմ
կիպի , սիզ տէ պէնիմ իչին տուա էտին ,
վէ սաղ օլուն :

Ըստաջու գուրդինպէ Պէյ օլուս սէմէինպէ .
1817 . սէպտեմբերին 3 :

Նափեր վէ սապըֆ պէնպէնիլ

ՃՕՎԱՆՆԻ ԳՕԼԼԱՐՕ ՔԱՀԱՆԱՅ

աբհիէպմ գանչիլէրի հաւա :

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
BY JOHN STOW
1618

OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
BY JOHN STOW
1618

OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
BY JOHN STOW
1618

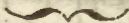
OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
BY JOHN STOW
1618

ԱԶԻԶ ՎԱԼԻՏԻՄԻԶԻՆ

ԵԿՏԻԽՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻ

Վէ Թէսպիհի իճատընըն մուխթասար
նազլի :

Լ Գինտիմիզին 1233 սէնէսի,
Փիըէնցէ շէհրի քիպար զատէլէ-
րինտէն եհտի քիշի, վերափո-
խում կիւնիւ, շիֆաաթճըլարը
օլան կոյս մարիամա սըտք ըլա
տուա էթտիքլէրի եհրտէ, կոյս
մարիամ ւնծածին հէփսինէ պաշ-
ղա պաշղա պիր սաաթտա կէօ-
րիւնիւփ, աիւնեանըն մալինի,
իզղէթինի Թէրք էտին, պանա
տահա զիյատէ փաքլիք վէ իպա-
տէթ իլէ հիզմէթ էթմէք իչին,
տիւնեատէն չէքիլին տէյի Թէն

պի՛հ էտէր . պու՛նլար պու տե-
 սիլքի քէնտի պէյնլէրինտէ սէյ-
 լէշտիքտէն սօնղրա , օլ էսնապէ
 Ֆիրէնցէ առաջնորդու՝ երանելի
 արտինկոս ենսա խապէր վէրիւ-
 լէր , վէ պաշտպանլարը կոյս մա-
 րիամըն հմրինէ իթաթ էթմէք
 իյնն , եիրմի իւչ կիւնիւն զար-
 ֆընտա , էվլէրինին իշլէրինէ նի-
 զամ վէրիփ , մալլէրինի ֆուգա-
 րայէ տաղըտըփ , տիւնեայը թէրք
 էտէրլէր . պիրէր քիւլ րէնկի
 չուլ կիյինիփ , վարըրլար մէմլէ-
 քէթտէն տիշարը պիր դուլի-
 պէյէ գափանըրլար . վէ ինսան-
 լըղը պրագըփ , մէլաիք կիպի եա-
 շամաղա պաշլարլար : Պիր ազ
 վագըթտան սօնղրա ենսլարըն-
 տան պաղը նասիհաթ սօրմաղա
 միւհթաճ օլուփ , թէքրար մէմ-
 լէքէթէ կէլմէլէրի իդթիլա էթ-
 մէյլէ , գարշըլարընա ափ անսըզ
 պիր գալապալըք չըգըփ , գարը
 էրքէք , պիւյիւք քիւչիւք , թա
 տիլի աշըլմատըգ չօճուգլարա

վարընձա իշիէ անձինն գուլար
 տէյի չաղըրմաղա պաշտարար :
 Վէօ կիւնտէն սօնղրա չօճուկա-
 րըն պէօյլէ հիքմէթլէ տիլէ չըգ-
 մասը՝ պունլար մէմլէքէթէ հէր
 կէլտիքձէ օլնւրտու . պունլարըն
 քըլուգ շէօհրէթի օլգատար թէ-
 վաթուր պուլմուշ ուտու քի ,
 մէմլէքէթին էհալիսի՝ հիւճրէլէ
 րինէ սիւրիւ սիւրիւ զիյարէթէ
 կիտէրլէրտի . շէօյլէ քի պունլա-
 րըն խոնարհու թիլարընա հիճապ
 կէլիփ , պիզէ պիր զայրի եէր
 կէօսթէր տէյի՝ անձինն նիյաղ
 էթմէյէ պաշտարար : Վէրհա-
 մէթլի վալիտէ պունլարըն տուա-
 սընը գապուլ էտիփ , պունլարա
 սէնարեօ տէտիքլէրի՝ սարի տա-
 ղըն թէփէսինի կէօսթէրտի :
 Պու եէտի ճգնաւոր 1234 սէնէ-
 սի մայըսըն 31 ինտէ օ տաղա չը-
 գըփ , պիր եէնի թարիգ գուր-
 մագ խաթըրլարընա կէլմիշ տէյ-
 իլ , անձաղ քէնտի ճանլարընըն
 սէլամէթինէ չալըշըփ , պիր սը-

դը ապաշխարութի ուլա , կիւն-
լէրինի էֆէնտիմիզին սիասէթ-
լէրինի վէ էօլիւմիւնիւ , վէ կոյս
մարիամ վալիտէմիզին աճըլա-
րընը տիւշիւնմէտէ կէջիւրիւհը
իտի :

Եւ քին հագ թաալանըն թաղ-
տիրի պաշգայըտը . պունլարը
ալթըսէնէ ազիմ առաքինուիլար
ըլա՝ թէրթիպ էթտիյի մաս-
լահաթա հազըրլատըգտան սօն-
դրա , մուրատընէ օլտուղունու
միւճիզաթլա պէյան էթտի: 1239
սէնէսի պիւլիւք փէրհիզին իւ-
ջիւնճիւ փաղարը , պու տաղտա
ափանսըզ սիր հիքմէթլի պաղ
ջիւլէնիւր , չիւէքլէնիւր , էափրագ-
լանըր , վէ չօգ իւզիւմ վէրիւր .
հաթթա օ էէրի սօնդրա քէնտի-
լէր պաղ էմիթշէր տիր : Արա-
նէլի արտինկոս պու միւճիզէթէ
պինաէն , պունլարա անճաճինին
իզզէթինէ արիւ կըօն գուրուն
տէյի նասիհաթ էտէր . զիրա օ
արատա անճաճին քէնտիյէ տէ

կէօրիւնմիւշ իս իբրեւ այգի արջա-
կէցի հոս անուշուշեան . եւ ոսորդ իմ
ոսորդ քառասոյ եւ շնորհաց (Ժող. ինք.)
տէտիլի կիպի, պու կէօրիւնէն
պերէքէթլի պաղըն մանասընը
վերմիշ իտի :

Պու խոնարհ ապաշխարօղլար
պէօլէ պիր աղիմ հիզմէթէքէն-
տիլէրինի լայըգ կէօրմէյիփ, աւ-
լահըն տա էմրինէ իթաաթսըզ
օլմայալըմ վէսվէսէսի իլէ, տա-
հա աշիքեար պիր նիշանէ կէօր-
մէք իչին, զիյատէ իպատէթ ի-
լէ՝ չօգ կիւն տուայա տուրտու-
լար : Նիհայէթ աւագ ուրբաթ
կիւն, քի օ սէնէ մարտըն 25 ի-
նէ տիւշտիւ, հէմ անծածինին ա-
ւետումու, հէմ էֆէնտիմիլին
թէն ալտըղը, վէ մուպարէք
էօլմէսի կիւնիւ օլմաղլա, պոււն-
լար իպատէթլէ տուրմուշ, է-
ֆէնտիմիլին սիյասէթլէրինի, վէ
աղիզ վալիտէսինին եհտի խոցու-
նու տիւշիւնմէտէ իքէն՝ կէօրիւր-
լէր քի, քէրամէթլի անծածին

կէօքտէն աշաղա էնիփ, էօնիւն-
տէն արտընտան սիւրիւ սիւրիւ
մէլաիքլէր, քիմինին էլինտէ է-
ֆէնտիմիպին սիյասէթի նիշան-
լէրի, քիմինին էլինտէ նը օգոս-
տինոսուն գանունլարը, քիմինին
էլինտէ պիր հուրմա տալը, պա-
ղըլարըն գօլունտա պիր մայի
րէնէ գալգան իւղէրինտէ ալ-
թուն եաղըլա մարեմէն գուլարը
տէյի եաղըլը, վէ պաղըլարըն տա
էլինտէ եհնի պիչիմ պիր սիյահ
րուպա :

Պէօյլէ պիր հէմ տէրտլի, հէմ
իզգէթլի կէօրիւնիւշէ պու եհտի
ճան հայրան օլմուշ տուրուրքէն,
աճըգլը վէ մուհապպէթլի կոյս
մարիամ պունլարա եապլաշտը,
վէ նը օգոստինոսուն գանունլա-
րընը կէօսթէրիփ, պունտան
ուօնղրա օ գանունլարը գուլլան-
մաղա, վէ իսիմլէրինէ չօճուգլա-
րըն տիլէ չըգըփ, մարիամըն
գուլլարը տէյի՝ քէնտիլէրէ շէ-
րէֆ վէրտիսի իամի սէօյլէթմէյի

Թէնպի՛հ էթտի: Ս է օ եաս րու-
 սյասընը վերիփ, տաիմա օնու
 կիյսինլէր տէյերէք, պիր եէնի
 Թարիգ գուրտու քի, ասըլ մէ-
 րամ, պունլար պիւթիւն էօմիւր
 լէրինտէ յո էֆէնտիմիզին սիյա-
 սէթլէրինի, վէ քէնտի չէքտիյի
 աճըլարը տիւշիւնէրէք, կերէք
 քէնտի ճանլարընըն կերէք էլին
 սէլամէթինէ չալըշմաղ ըտը. վէ
 պունլարա դարշըլըգ ճէննէթին
 էպէտի իզգէթինի վատ էթտի:
 Խմտի պու դանունու վերէն ա-
 զիզ վալիտէնին իւք գուլլարը,
 պու Թէնպի՛հի իշիթտիքէյն,
 էլլէրին տէ ճանընըն սէլամէթի-
 նէ չալըշմաղա պաշլատըլար. կէ-
 րէք քէնտիլէր, կերէք սաիր ջեր
 մեռանդ քիմսէլէր Խժածինին
 պու կէօսթէրտիյի պիշիմտէ պօյ-
 ճա րուպալար կիյիփ, քէնտիլէր
 տէն մա՛տա, մանասթըրա գա-
 փանմաղա կոչումու օլմայարադ՝
 Խժածինէ գուլ եազըլմադ իս-
 Թէյէնլէր իչին տէ, պու րու-

պանքն պիր քիւջիւյիւնիւ պիջ-
տիւէր . վէ նաժաճին վալիտէմի-
ղին պու տիւնեատէ տէօքտիւյիւ
կէօզ եաշը , վէ գուրթարըճը-
մըզ յոուն սիյասէթի վէ էօլիւ
միւ նիյէէթինէ պիր թէսպիհ ի-
ճատ էթտիւէր : Պու թէսպիհ
եէտի տուն տուր , հէր պիր տու-
նու պիր հայր մեր վէ եէտի ողջոյն ,
վէ սօնունտա իւջ ողջոյն . վար :
Պունտան մատա պու ազիզ ա-
ճըզը վալիտէմիղէ ճաիզ օլան
իպատէթի՝ լայըզը իւզրէ էտիփ ,
կերէք սաղլըզմըզտա , կերէք
էօլիւմ սաաթիմիզտէ բարեխօ-
սութիւնունա լայըզ օլմագ ի-
չին , իճրա օլունաճադ նիզամլար
գուրտուլար :

Իշթէ պու մուպարէք եղբայ-
րուիուն հանդերձինին վէ թէս-
պիհինին իճատը՝ պունտան տըր ,
վէ սրբազան հայրապետէր տա-
խի դապուլ էտիփ , հաստատէլ
էթմիշէր : Պու նք կրօնաւորա-
ւըն իպրէթ ալընաճադ վարքա-

րը սէպէպի իլէ, վէ քրիսթիյան
 լարը իպատէթէ կէթիրմէք ի-
 ջին, անծածինին հէր կիւն քէ-
 րէմ էթտիյի միւճիզէթլէր իլէ,
 պու եզըայրութի իֆրաթ պիւյ-
 իւտիւ: Սու միւճիզէթլէրին պի-
 րի՝ ֆիրէնցէ շէհրինտէ օլմուշ
 տուր քի, փէք մէշուր տուր . օ
 մանաստըրըն կրօնաւորլարը թա-
 փօրա չըզըփ հըջ լէր Բագուհի օ-
 գույարադ, անծածին խորանլնըն
 էօնիւնէ կէլլիքէն, աղէ ուրէմ հը
 փասաբան թէր տէտիքլէրի եէրտէ,
 խորանտաքի պատկեր իքի էլի
 պիր պիրինէ պիթիշէք, վէ օ-
 թուրմուշ կիպի եազըլը իքէն, օ
 կրօնաւորլար տա, օրատա ճէմ
 օլան հիսապսըղ ճէմաթ տա
 կէօրիւրլէր քի, օ եազըլը ան-
 ծին, այաղա գալգըփ, ջէրմե-
 ունդ գուլլարընը գուճագլայա-
 ճագ կիպի, իքի գօլունու աչար:
 Ֆիլվադը պու հանգերձի սահիհ
 իպատէթլէ գուլլանանլար՝ գա-
 զալար թէհլիքէլէր արասընտա,

Խաճաճինն միւճիկէթլերինի չօգ
 կէօրմիւշէր տիր : Խաճաճին պու
 գուրտուղու կրօնու, վէ վերտխի
 հանդերձի, վէ քէնտի խոցլարը-
 նա օլան իպատէթ նէ գատար
 սէվտխինի, քրիսթիանլար պու
 միւճիղաթլարտան անղլայրփ ,
 եղբայրութիւն եաղրլմաղա սիւ-
 րիւլէ սէյիրտիրլէր իտի : Խօթէ
 եանտա օ՞տք կրօնաւորլար հէր
 պիրի պիրէր առաքեալ կիսլի ,
 հէր թարափտա էթտիքլէրի միւ-
 ճիղաթլար քարոզութիւնլար ըլա ,
 վէ կեօսթէրտիքլէրի էյիպրէթ-
 լէր իլէ , փութփէրէսթլէր տի-
 նէ կէթիրիրլէր , հէրետիկոսլար
 իրշատ էտէրլէր , կիւնահքեար-
 լար թէօլպէյէ կէթիրիփ տք է-
 տէրլէր իտի : վէ հէր եէրտէ մա-
 նասթըրլար , վէ եէտի խոց եղ-
 բայրութիւնլարը գուրուփ , օ գա-
 րա սլայրալը ալթընա սայըսըզ
 ասքէր եաղարլար ըտը :

Խախտ շէյ տիր քի , պու եղ-
 բայրութիւն թա իլք սէնէլէ-

րինտէ , տաճա գուրան եկտի-
 լերտէն սաղ ատամլար վար ի-
 քէն , մայրապետլերտէն մամտա ,
 իւչիւնճիւ կարգտան օլան էր-
 քէքլերտէն գարըլարտան մամտա ,
 վէ սաիր եղբայրլարտան մամտա ,
 կրօնաւոր օլարագ օն պին քիշի
 սայարլար ըտը **Վ**է պու գատար
 ասքեր՝ փէս փայէ ատամլար տէյ-
 իլ , փափլար , գարտինալլար ,
 եպսլար , իմփերաթօրլար , գրալ-
 լար , գրալղատէլէր , գարը վէ
 էրքէք փէք մէմտուհ խանէտան-
 լար եազըլմըշլար , վէ հալա եա-
 զըլըյօրլար , վէ աճըգըլը վալիտէ
 միզինքերէմլէրինէ պու աիւնեա-
 տէ տէ նաիլ օլըյօրլար : **Ղ**իւմ-
 լէտէն դաթ 'ի նազար , նէմէտէ
 աուսթրիյա խանէտանընա շէ-
 րէֆ վերէն՝ իւք րիտօլֆոս կայ-
 սեր , կէրէք քէնտի , կէրէք թա-
 գուհիսի , վէ տէվլէթինին նիչէ
 պէյ զատէլէրի , պու եկտի խոց
 հանդերձինի ալմաղլա , չէհ գրա-
 լընը եէնիփ , հէմ իսթհալիյի կի-

պի պարըջ էթտի, հէմ կայսեր-
լիյի հտինտի :

Բարեպաշտ լէօփօլտոս կայսր
1664 ղեկտեմբեր 24 Թարիսի
իլէ, տօգուղունճու սրբաղան
կղեմէս փափա եազտըղը մէք-
թուպտա, կոյս մարիամըն եհտի
խոց հանդերձինէ չօգ իւպատէթ,
լէ Թէշէքքիւր հտէր քի, չօճուգ-
լուգտա պիր աղըր խասթէլիս-
իլէ էօլիւյօրքէն, պու հանդեր-
ձի կիյտիրտիքլէյն սաղալմըշ. օ
սէպէպ իլէ ալթընճը կարոլոս
կայսր սաատէթլի փէտէրի կի-
պի Փաղիլէթ վէ իւպատէթ սահի-
պի օլուփ, աուսթըիյա մէմլէ-
քէթլէրինին հէփսինտէ օլան քու
հանալար պիւթիւն եկեղեցինին
տօնէլ էթտիյի չարչարանք հաֆ-
թասընըն ճումսընտան մատա,
սէպտեմբերին իւչիւնճիւ փա-
ղարընտա, նժաճինին եհտի խոց
ժամլարընը վէ պատարագընը
սէյլէսինլէր տէյի, նք աթու-
տան իպին իսթէտի : Սպանեա

զրալը պէշինճի փիլիպպոս քե-
զալիք 1735 տէ, քէնտի հիւքմ
էթտիյի մէմէքէթլէր իչին պու
իզնի չօդ ջերմեռանդու թիուլա
խսթէյիփ ալտը: Ա է պուշլար
տան սօնդրա չօդ պէյլէր վէ գը-
րալլար թալիս օլուփ, ալտըլար:
Ա է հալա ռք աթուտա սաա-
տէթլէ օթուրան՝ սրբաղան եէ-
տինճի փիոս փափ, խալդըն ի-
պատէթինի արթըրմադ իչին,
պիւթիւն եկեղեցիյէ իզին վէ-
րիփ, եղբայր օլանլարա օ կիւն-
տէ լիակատար ներդուի էհտան
էթտի:

Արբաղան հայրապետլէր արա-
սընտա, պու եղբայրուիա ճիւմ-
լէտէն զիյատէ իքրամ էտէնլէր,
աղեքսանդր, ուրբանոս, կլե-
մէս, վէ նիկողոս գւարթի տիւր,
քի քէնտիլէր եղբայր եազըլտըգ-
լարընտան մա՛տա, նիչէ կոնդակ-
լար ըլա շէրէֆ վէրիփ, չօդ նե-
րդուլթիլար ըլա եղբայրուիուն
հոգևոր խազինէսինի աօլտուր:

մուշլար տըր . վէ պունլարտան
սօնղըրա սէքիղինճի վոնիփակիոս,
օն պիրինճի բենեդիկտոս , իւ-
ջիւնճիւ կալլիստոս , սէքիղինճի
վէ օնիքինճի եննովկենտիոսլար .
օն իւջիւնճիւ բենեդիկտոս . օն
իքինճի կղեմէս, վէ օն տէօրտիւն-
ճիւ բենեդիկտոս , էվվէլքիլէրէ
պագըփ , չօգ քերէմլէր իթա
էթմիշլէր :

Ֆրանչատա՞ք լուտովիկոս փա-
տիշահ, իւջիւնճիւ վէ տէօրտիւն-
ճիւ փիլիպպոս , վէ տէօրտիւն-
ճիւ փիլիպպոսուն օղլու , եէկե-
նի , վէ տէվլէթին չօգ ըիճալլէ-
րի , վէ փատիշահ սօյու գատըն-
լար , պու ՞ք հանդերճի ջերմե-
ռանդուլթի ուլա կիլինիփ , եէտի
խոց եղբայրուլթիունա եազըլ-
մըշլար տըր :

Պէօլէ շէրէֆլի ջերմեռանդ
փատիշահլարըն քիպարլարըն իպ-
րէթի իլէ , պու մարտիրոսլար
թագուհիսինէ օլան իսլատէթ՝
տիւնեա եիւզիւնտէ օլ գատար

արթարքի, սալթ ֆրէնկիսթան
տա տէյիլ, հինաիսթանտա պի-
լէ էէր եօզ, մէմլէքէթ եօզ,
վէ ուղղափառութի պուլունուր
պիր թարաֆ եօզ տուր քի, պու
էէտի խոց հանդերձի եղբայրու-
թիու օլմայա. զիրա հէր քրիս-
թիյան պիլիր քի, պու եղբայրու-
թիու նք հայրապետէր սիփա-
րիշ էտէր, կոյս մարիամ վալի-
տէմիզ մաթլուպ էտէր. վէ գուր
թարըճըմըզ յս խաչըն իւզէրին
տէն ահա հայր քո տէմէյլէ, նք
յօհաննէսին եկեղիւնտէ, ճիւմլէ
քրիսթիյանլարա ըսմարլար :

Իմաի չիւնքի պու իսլատէթին՝
շէրէֆի դատար՝ ճանլարա տա
ֆայտէսի վար, ալլահ պիզէքէ-
րէմ էտէ քի, կոյս մարիամ նծ-
ածինէ ջերմեռանդ օլանլարա
պէնպէմէք իչին, պու էէտի խոց
հանդերձինի իւզէրիմիզէ ալլօր
սադ, օլ մարտիրոսլար թապուհի
սինէ վաճիպ օլան ջերմեռանդու-
թիտա օնլարա պէնպէր օլալմ.

քի, քէնտի խոցլարընա իսլատէթ-
լի օլանլարը հէր հալտէ հօի-
կէյի, խուսուսա էօլիւմսահա-
թինտէ եարտըմընը վատ էթ-
տիյի պաշտպանութիւնա շիւսհէ-
սիզ վէսվէսէօիզ, վէ պիւթիւն
սըտգ ըլա իւմիտ հտէ պիլէլիմ:

Այս մարիամ վալիտէմիզին իշ-
պու եհտի խոց հանդերձինէ սըր-
բաղան հայրապետէրին վերտլի
ներողութիւլարը սէյլէմէտէն,
ներողութիւլինէ պիր դաչլա-
դըրտըլա պաղը իգթիզալը խա-
պէրլէր վերմէյի մինասիպ կէօր-
տիւմքի, հիչ օլմաղսա պիլմէյէն
ճահիլլէր էօյրէնի, պէյլէ պիր
հոգևոր րահմէթտէն մէյվէ չը-
գարա պիլլէլէր:

Երողութիւլ տէտիյիմիզ՝ կիւ-
հահըն էօլլիլլէ չէքիլէճէք ա-
ղասընըն ափվը տըր. եախօտ ա-
պաշխարութիւն խորհուրդիւլա
ափվ օլան կիւնահըն վէ հպէտի
աղասընըն՝ եա պու տիւնեատէ,

Էա քաւարանտա հօտէմէյէ՝ գա-
 լան պարճու մուզուն ափիւ տըր-
 Վիր կիւնաճքեար թէօվպէյէ
 կէլիփ , խոստովանանք օլուփ ,
 խոստովանաճայրտան արձակում
 ալտըգտա, կէրչի կիւնաճը ափիւ
 օլուր , ալլաճ ըլա պարըշըր , վէ
 ճէճէնէմինէպէտի ազապընտան
 խէլաս օլուր , լաքին եիւրէյինտէ
 կատարեալ զղջում , վէ թէքմիլ
 ալլաճ մուճապպէթի օլմատըգճա ,
 ազապը թէքմիլ ափիւ օլմազ .
 շէօյլէ քի էվվէլէի քրիսթիան-
 լարըն էթտիլի կիպի , ճագ թա-
 ալանըն խաթըրընը ինճիթտիլի-
 նէ լայըգ՝ վագթէ պաղը ազապ-
 լար ըլա ապաշխարանքընը չէքմէ-
 լի տիր : Վէ կիւնաճլարընըն ա-
 զապընը պու տիւնեատէ թէքմի-
 լէն չէքմէյէն ատամ՝ քաւարան-
 տա չէքմէլի տիր : Վու սուրէթ-
 տէ ալլաճըն շնորհքունտա հօլէն
 ճան՝ թէքմիլէն փաքլէնմէք իչին ,
 օլան պօրճունուն հօլչիւսիւնէ
 կէօրէ քաւարանտա տուրմալը

տըր : Վէշալիք ներելի կիւնաս-
լար իջին տէ քաւարանտա դա-
լըր . զիրա պու ներելի կիւնաս-
լար տա օլ գատար չօգ տուր քի ,
որ ճանլարտա պիլէ պուլուհուր :
Իմտի պու հիսապտա , պիր ճան
քաւարանտա օն երլ , եիւզ երլ ,
պին երլ տուրաճագսա , ներո-
ղուծի ալտըգտա , ալտըղը նե-
րողուծի շարթընա կէօրէ , օ
էքէճէյի ազապըն եա պիւծիւ-
նիւնաէն , եա պիր փայընտան
ազատ օլուր :

Արբազան փափորք քիլիսէնին
կէօրիւնիւր պաշը , վէ տիւնեա
եիւզիւնտէ յսէֆէնտիմիզին վէ-
քիլի օլմաղլա , ալլաչըն քէնտիյէ
վերտիյի գուտրէթ իլէ , որ քի-
լիսէնին խազինէսինտէն ներո-
ղուծիլար իհսան էտէ պիլիր :
Այ պու ներողուի տէտիյիմիզ
գուրթարըճըմըզ յսուհ ինսան-
լարըն պօրճու իջին , զիյատէսի
իլէ հօտէտիյի քէֆարէթի , վէ
քէնտի սէվապլարը , վէ պիքիւր

վալիտէսինին , վէ պիւթիւնն նը-
լարընսէվապլարընտանիպարէթ
տիր : Շ Էյլէ քի սրբազան հայ-
րապետ ներողութի վերմէյիւէ
քրիսթիյան ճանլարա՝ կերէք յօ
էֆէնսիմիդին կերէք նըլարըն
սէվապլարընտան հիսսէ վերիփ ,
կեօյա օ Էզիսէթլերի քէնտիւէր
չէքմիշ , օ ապաշխարանքլարըքէն
տիւէր Էթմիշ կիպի , պօրճլարը
օլան ազապը Էօտէտիր :

Ներողութիուն լիակատարը
պաշգա տըր , մասնականը պաշ-
գա : Ս իակատար ներողութի ,
օլան կիւնասլարըմըզ իչին , կէ-
րէք պու տիւնեատէ , կերէք օ-
պիրինտէ չէքիւէճէքազապլարըն
ապաշխարանքլարըն հէփսինի Էօ-
տէր . վէ կիւնասլարըն ազապը
հազգընտա , քիշլի մկրտուիտա
օլան հալէ դօր . շէյլէ քի պիր
ատամ օ հալտէ ճանընը թէս-
լիմ Էթսէ , տօղրու ճէննէթէ
ուչար :

Ս ասնական ներողութի շու

գատար կիւն , շու գատար երլ
իչին , եախօտ կիւնահլարընըն
իւչտէ , տէօրտտէ , պէշտէ պի-
րինէ վէրիլիւր . եանի շու ներո-
ղութի ուլա , շու գատար կիւն ,
շու գատար երլ չէքէճէյի ազապ ,
եախօտ եա պու տիւնեատէ , եա
օպիրինտէ չէքէճէյի ազապըն
իւչտէ , տէօրտտէ , պէշտէ պիրի
ափվ օլունուր :

Սէ եէտի սէնէլիք , օն սէնէ-
լիք , եիւզ սէնէլիք ներոյղութի
տէրլէրսէ , պիր ճան օգատար
ղաման քաւարանտա գալաճադ-
սա , օ ներոյղութիու ալմաղլա ,
օ ազապտան խէլաս օլուր : Սէ
պազը քէրրէ լիակատար ներո-
ղութի օլտուղու եէրտէ , սաիր
մասնական ներոյղութիւնլար տա
պուլունուրսա , լիակատար նե-
րոյղութիւն պիւթիւն ազապտան
ազատ էտէմէտիյի իչին տէյիլ ,
իլլա սրքազան հայրապետլէրին
պիրի պիր քիլիսէյէ , եախօտ պիր
խորանա զիյարէթ էտէնլէրէ

Եիւզ երլլըգ ներողուն վերմիշ .
 օպիրի կէլմիշ իւշ տէօրտ եիւզ
 երլ տաճա արթըրմըշ, պիրի տէ
 կէլմիշ լիակատար ներողութիւն
 վերմիշ օլուր: ()նուն իչին մաւ
 նական վէ լիակատար ներողուն
 պիր եէրտէ պուլունուր: Պազը
 քերրէ տէ լիակատար ներողուն
 ուլա պերապէր մասնական նե-
 րողութի վերիտիյի, լիակատար
 ներողութիւն գազանմաղա լայըգ
 օլմայան պուլունուրսա, պարի
 մասնականա նաիլ օլսուն տէյի
 տիր:

Քառասնօրեայ տէտիքլէրի
 գըրգ կիւնլիւք ներողութի, քի-
 լիսէնին ապաշխարուն գանուն-
 լարը իւզրէ, պապը կիւնաճա
 գըրգ կիւնլիւք ապաշխարանք
 գօնմուշ տուր, քառասնօրեայ
 ներողութիւն ալան՝ օ ապաշխա-
 րանքը չէքմիշ կիպի, օ գատար
 ազապը աֆվ օլուր:

Պունտան մատա ներողութիւն
 քիմի պիր եէրէ մախսուս օլուր,

քիմի պիր շէյէ մախսուս օլուր ,
 քիմի տէ ինսանա : Պիր եհրէ
 վերիլէն օ տուր քի, եա պիր քի
 լիսէյէ , եա պիր խորանա ներու
 ղուծիւն վերիլիշ , քրիսթիյան
 լար օրայա զիյարէթ էտիփ, թէն
 պիճ օլունան տուալարը սէյլէր
 սէ , օ վերիլէն ներոզուծիւնու
 գազանըրլար :

Պիր շէյէ մախսուս օլան օ
 տուր քի, խաչ , միտալ, վէ թէս
 պիճ կիպի՝ էլտէ կէզեր շէյլերէ
 վերիլմիշ տիր . օնլարը գուլա
 նան քիմնէլէր , օ վերիլմիշ ներու
 ղուծիւն գազանըրլար :

Ինսանա մախսուս օլան օ տուր
 քի , պիր քիմնէյէ , եախօտ պիր
 գաչ քիմնէյէ վերիլիւր : Միսալ
 Ֆիլան եղբայրուծիա եազըլմըշ
 եղբայրլար, հայրապետէրին կոն
 գակը իւզրէ թէնպիճ օլան իպա
 տէթի հէր գաչ տէֆա իճրա է
 տէրլէրսէ , Ֆիլան ներոզուծիւն
 եալընըզ օնլար գազանըր :

Քիշի մաոնական ներոզուծի

գազանմաղա, կէրէք քի մահացու
կիւնահ իչինտէ օլմայա, վէ օ
ներողութիուն հագդընա թէն-
պիհ օլունան՝ ֆիլան տուայը էթ-
մէք, ֆիլան տօնախմբութիտա
պուլունմագ, ֆիլան խայր ամէ-
լի իշէմէք կիպի՝ իպատէթլէրի
իճրա էտէ : 1) է ներողութիուն
գազանմագ իչին, ֆիլան խորա-
նա զեյարէթ էթմէք թէնպիհ
օլունմուշ ուսա, քիլիսէնին իչին-
տէ օ խորանա եագըն վարա-
մայան՝ հիչ օլմաղսա եիւզիւնիւ
օ թարաֆա տէօնիւփ, ներողու-
թիուն գօյան հայրպետին նիյ-
եէթի իւզրէ տուասըն էտէ .

Ինճագ լիակատար ներողու-
թի գազանմաղա պու իւչ շարթը
իճրա էթմէք միւճէրրէտ լազըմ
տըր . եանի :

1 . 1) Կէրէք քի օ քիշի ալլահըն
շնորհքունտա օլա . օնուն իչին օ
կիւն, եախօտ պիր կիւն իլէրի-
սի՝ եիւրէքտէն փիւշման օլարագ,
խոստովանանք օլուփ սրբութիւն

ալա : Ընչադ հէր հաֆթա խոս-
տովանանք օլմաղա ատէթի օ-
լանլար՝ մահացու կիւնահ իջին-
տէ օլմատըգլարընը պիլտիքտէն
սօնդրա, թէքրար խոստովանանք
օլմաղա հաճէթ տէյիլ. սօն խոս-
տովանանքլարըլա ներողութիւն
ալա պիլիւրէր, էյէր խոստովա-
նանք օլմագ՝ օ ներողութիւն պօրճ
գօնան շարթլարտան տէյիլ
իսէ :

2. Երէք քի օ ներողութիւն
մախսուս թէնպիհ օլան իպա-
տէթլէրի, գօնուլան նիյէէթ
իւղրէ, եհրինտէ, վագթինտէ,
վէ եօլունտա, թէքմիլէն իճրա
էտէ. զիրա նք հայրապետլէրին
ներողութիւն վերմէտէ մուրատ-
լարը՝ ֆիլան վէ ֆիլան շէյի է-
տէնլէրէ տիր. շէյլէ քի օ շարթ-
լարը էքսիք էտէն, իսթէր ու-
նութմանղա, իսթէր պիլմէմէյ-
լէ, հէր նէ գատար տա ահմագ
օլսա, իսթէր էթմէյէ գուտրէ-
թի օլմամանղա, իճրատէ գու-

սուր էթտիքէյն, ներողութիւնս
նախ օլմագ :

3. Երեք քի իւզերինտէ օլան
մահացու վէ ներելի կիւնահաւ-
րըն հեր պիրինէ աճը տույուի ,
եիւրեքտէն իբրահ էտէ : Սէ
պունտան մատա մէշհուր անա-
բանլարըն չօղու տէր քի , հեր
քէս քէնտի գուտրէթինէ կէօ-
րէ , սէվապը խայր ամէլէր իւէ
ալլահըն խաթըրընը խօշ էթմէյէ
նիյէէթ էթմէլի տիրէր : Սու-
սուրէթտէ ներողութի գազանան
նէ գատար աղ օլույօր . լաքին
պու ճիւմէ իւէ եինէ հեր քէս
պիրէր աղ շէյ գազանըր : (Մոլն
իչին ճանընա մուգայէէտ օլան
ատամ պէօյէ պիր աղիմքէրէմէ
նախ օլմագ իչին , պու եօլլարըն
հիչպիրինէ հաճէթսիզ օլմամալը :

Քաւարան ճանլարընա տանե-
րողութի վերիլիր , ծնլարըն նիյէէ-
թինէ տէ ներողութի ալընըր .
| աքին տօղրու տօղրույա ազատ
էթմէք իչին տէյիւ , իլա իմսատ

նիյեէթինէ օլուր . եանի , տիւ-
 նեատէ օլան քրիսթիյանլարըն
 տուալարը վէ խայր ամէլէրի ի-
 լէ , Օ նիյեէթ դօնուլան ճանլա-
 րըն պօրճունա պէտէլ կիպի , սբ
 քիլիսէնին խաղինէսինտէն ալ
 լահա փիշքէշ սունուլուփ , քաւա-
 րանտան խէլաս օլմալարը նիյազ
 օլունուր :

Տիւնեատէ օլանլարըն վաճի-
 պի իւզրէ գազանտըղը ներողու-
 թիլար՝ սալթ քէնտի ճանլարընա
 ֆաիտէլի տէյիլ , իլլա սբ հայրա-
 պէտէրին ֆիքրինճէ նիյեէթ
 էթտիքլէրի քաւարան ճանլարը
 նա տա ֆաիտէսի վար . շէօյլէ
 քի էյէր ալընան ներողութիւն
 լիակատար ըսա , Օնլարըն տա
 պիւթիւն ազապլարը աֆվ օլու-
 նուփ , քաւարանտան քուրթու-
 լուրլար , եօգ՝ էյէր մասնական
 ըսա , չէքէճէքլէրի ազապըն օ-
 գատարը աֆվ օլունուր :

Լնճագ ներողուի քաւարան
 ճանլարընա ֆաիտէ էթմէք ի-

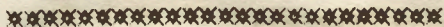
չին կերէք քի .

1. Սէրիլէն կոնդակտա մախ-
սուս քաւարան ճանլարընա վե-
րիւմիշ օլա :

2. Սոնդակտա թէնպիհ օլու-
նան շարթլարը՝ սաղլար թէքմի-
լէն իճրա էտէ :

3. Սերողուհու ալան քիմսէ՝
քաւարան ճանլարը իչին ալըփ ,
օնլարա եարտըմ օլմադ նիյեհ-
թի իլէ ալա :

Սութլու օ խայր ամէլլերի ի-
լէ օ՛նք ճանլարա իմտատ էտէն
քիմսէլլերէ . զիրա օնլար տա քա-
ւարանտան խէլապ օլուփ , քէնտի-
լերէ էյլիք էտէնլեր իչին , ալլա-
հըն հուզուրունտա տուրմայրփ
տուա էտէրլեր : Սէ պունտան
մա՛տա պիր ատամ պու տիւնեա-
տէ իքէն , օ՛նք ճանլարա նէ գա-
տար չօգ իմտատ էտէրսէ , քէն-
տի տէ էօլտիւքտէն սօնդրա , էյեր
քաւարանտա պուլլունուրսա , զայ
րիլլերտէն օ գատար չօգ իմտատ
պուլլուր :

Ընթացիկն եկտի խոյո- եղբայրո-
նա եաղընն եղբայրլարա իհան օլո-
նան ներողո-լարեն ճէմ :

1. Ընթացիկն եկտի խոյո-
եօրթուսունտա , վէ սեպտեմ-
բերին իւղիւնճիւ փաղարընտա
լիակատար ներողութի :

2. Պոլ եղբայրութիա պաղ-
լը օլան եկտի խոյ խորանընա ,
հէր մէմլէքէթին եպիսկոպոսու-
նուն թայեին էթտիլի՝ էֆէնտի-
միզին պիր պիւլիւք եօրթուսուն-
տա , վէ անթացիկն իքի եօրթու-
սունտա զիյարէթ էտէնլէրէ լիա-
կատար ներողութի : (*)

3. Եկտի խոյ եօրթուսուն-
տան էվվէլ օլան տօգուգ կիւն

(*) Սթամպօլ շէհրինտէ պոլ ներողութի
թիա թայեին օլան կիւնլէր զատիլին ի-
քինճի կիւնիւ , անընդառաջ , վէ աւե-
տում եօրթուլարը տոր :

տուլասընտա , հանկի կիւն իս-
թէրսէ պիր տէֆ'ա լիակատար
ներողութի , վէ օպիր կիւնլէրին-
տէ հեր կիւն եհտիշէր սէնէլիք ,
վէ եհտիշէր քառասնօրեայ նե-
րողութիւն :

4. Պու եհտի խոց եղբայրու-
թիւնունու գօյան աբ փիլիպպոս
պէնիցի եօրթուսունտա քի ա-
ուստոսուն 23 իւնտէ կէլիր, լիա-
կատար ներողութիւն :

5. Պու եղբայրութիւն իւք
մայրապետի սրբուհի յուլիանէ
Փալգօներիկոյսուն եօրթուսուն-
տա , քի յունիսին 19 ունտա կէ-
լիր , լիակատար ներողութի :

6. Մ'ծածինին խոցլարը իւղէ-
րինէ երլտա պիր տէֆա պիր
սաաթ մտածական էտէնէ , լիա-
կատար ներողութի :

7. Հեր սէնէլաթինլէրին մե-
ռելոց հաֆթասընտա , էօլմիւշ
եղբայրլար իչին՝ եղբայրութիւն
էթտիյի յիշատակութի կիւնիւ ,
լիակատար ներողութի :

8. Հէր եղբայրն եկտի խոց
Հանդերձինի ալըփ, եղբայուր թիա
եազըլտըղը կիւն, քէնտի նէֆ-
սինէ լիակատար ներողուի :

9. Պիր այ թէքմիլ՝ հէր կիւն
եկտի խոց թէսպիհինի չէվի-
րիփ, այըն իչինտէ պիր իսթէ-
տիյի կիւն խոստովանանք օլուփ
սրբութի ալտըգտա, լիակատար
ներողութիւն :

10. Հէր քիմ քի էօլիւմ սա-
աթինտէ հանդիսական արձա-
կումալըրսա, տախի եղբայրու-
թիա եազըլմըշ տէյիլ իսէ պի-
լէ, կիւնաշլարընտան թէօլպէ
էտիփ, եղբայրութիա եազըլմա-
ղա նիյէէթի օլտուղունա նիշան
վերիրսէ, եախօտ գապիլ իսէ օ
սաաթտա եազըլըփ՝ հանդերձի
ալըրսա, օ հանդիսական արձա-
կումու ալտըգտա, լիակատար
ներողուի գաղանըփ, պիլթիւն
կիւնաշլարը աֆվ օլուր, վէ էօլ-
տիւքտէ օ հանդերձ իւզէրինտէ
կէօմիւլմէլի տիր :

11. ()ն իւջիւնճիւ բենեդիկ-
տոս փափ, ւնծածինին եկտի խոց
խորանընա քաւարան ճանլարը ի-
ջին, տաիմա վէ հէր կիւնէ նե-
րողուծի վերմիշ տիր :

12. Հէր քիմ քի եկտի խոց
խորանընա զեյարեթ էտիփ, ի-
պատէթլէ տուա էտերսէ, րօ-
մա շէհրինին եկտի պիւյիւք քի-
լիսէսինէ այաղլլա զեյարեթ
էթմիշ կիսի, օ քիլիսէլէրին
զեյարեթինէ վերիլէն սայըսըզ
ներողուծիլարը գազանըր :

13. Պազը խասթէլիք վէ ղայ-
րը հագ սէպէպ իլէ՝ քիլիսէյէ
կիտէմէյէնլէր՝ քիլիսէնին զեյա-
րեթի եերինէ, խոստովանահայր-
լարընըն րէյի իլէ, պիր ղայրի
խայր ամէլ իշլէտիքտէ, պու նե-
րողուծիլարը գազանմաղա, օն
իւջիւնճիւ կղէմէս փափ էֆէն-
տիմիզ իզին վերմիշ տիր :

14. Վիլիսէտէ հէր քէշ քէն
տի օրհնէլ օլմուշ թէսպիհի իւ-
զերինտէ հէր հայր Ռը վէ հէր

ողջոյն սեօյլէտիքճէ, հէր պիրին-
տէ իբի եիւզ կիւնլիւք ներողու-
թիւն գազանըր :

15. Պու հայր թեր ողջոյն զայրի
եհրտէ տէ սեօյլմէյլէ օ ներո-
ղութիւն գազանըլըր . անճագ
պիւյիւք փերհիզ կիւնլերի իլէ
երլըն ճումա կիւնլերինտէ :

16. Վիլիսէտէ օլմայարագ,
վէ երլըն հէր կիւնիւնտէ, հէր
հայր թեր վէ ողջոյն սեօյլէտիքճէ,
հէր պիրինտէ եիւզ կիւնլիւք
ներողութի գազանըլըր :

17. Թիսպիհի թէքմիլ չէվիր-
տիքճէ, եիւզ երլըգ ներողութի
գազանըլըր :

18. Ետի խոց թափօրունտա
պուլունանլարա լիակատար նե-
րողութի վար, վէ պունա քեզա-
լիք տահա չօգ ներողութիլար վար
քի, ուզուն էթմէմէք իչին իշա-
րէթ օլունմամըշ տըր :

Պու ներողութիլարըն հէփի-
սի՝ քաւարան ճանլարը իչին տէ
ալընա պիլիր . անճագ ալանըն

նիյեէթի օնլար իչին օլմալը :

Պունլարտան մմտա պու եղ-
բայրու թիա եազըլանլար, կերէք
բումատաքի պիւյիւք եղբայրու-
թիուն, կերէք սաիր եերլէրտէ
օլան եէտի խոց եղբայրուիլարը-
նըն սէվապլարընա հիսսէտար օ-
լուրլար :

Ինճագ քիշի պու ներողուի-
լարա նաիլ օլմաղա, էյէր լիա-
կատար ներողուի ուսա, կերէք
քի իպթիտա խոստովանանք օ-
լուփ, սրբութի ալա. վէ կերէք
լիակատար, կերէք սաիր ներո-
ղութիւնլարտա, անճաճինին ա-
ճըլարընըն պիրինի տիւշիւնէրէք
եէտի հայր ձեր վէ եէտի ողջն
սէյլէյիփ, ան ուղափառ քիլի-
սէ վալիտէմիդին պիւյիւմէսի, վէ
հերետիկոսլուգլարըն տիւնեա
եիւղիւնտէն գալգամսը իչին, վէ
տինսիղլէրին տինէ կէլմէսի իչին,
վէ կիւնահքեարլարըն թէօվպէյէ
կէլմէսի իչին, վէ փատիշահլա-
րըն պարըշըգ օլմասը, վէ սրբա-

զան րօմա հայրապետինն եաշա-
մասը իչին, հէր տիւրլիւ ներո-
ղուիւ ալմատա տուա էթմէլի:

Լճաճին վաւերեմիւնն եկաի խոյ եղ-
բայրո-նիւնո-նա եաղըլան եղբայր-
լար, սրբազան հայրապետէրին իհասն
էնպիյի Դերեմէրէ վէ ներողո-նիւ-
րա նաիւ օլմադ իչին, լո-նաճագ
գանո-նլարը պէյան:

1. Լճաբայրութիա եաղըլըփ,
հանդերձի ալտըգլարը կիւն, իպ-
թիտա խոստովանանք օլուփ,
սրբութի ալմալը տըրլար: Սէ
շունո-ն տիւշիւնմէլի տիրէր քի,
օ մուպարէք սաաթտա կէօյլէր
սուլթանընա գուլ եաղըլըփ, օլ
ուլու սուլթանըն ազիզ էվլատը
յս էֆէնտիմիզին սիյասէթինտէ
վէ հօլիւմիւնտէ, օ աճըգլը վա-
լիտէնին չէքտիյի աճըլարը՝ տաի-

մա խաթըրա կեթիրէճէք խոր-
հրդաւոր ըուպայը թագընա-
ճագլար :

2. () Հանդերձի տաիմա իւ-
ղերլէրինտէ թաշըյըփ , օնունւա
մեզարա կիրմէլի տիրլէր . վէ օ
հանդերձ հսքիտիլի հալտէ , պիր
եէնիսին եափըփ թագընմալը
տըրլար . անճագ թէքրար օրհ-
նել էթտիրմէյէ հաճէթ տէյիլ :

3. Հեր քէսին օրհնել օլմուշ
պիր թէսպիհի օլմալը տըր : Պու
թէսպիհ եէտի տուն , վէ հեր
տունտա եէտիշէր ողջոյն օլուր :

4. Հեր կիւն եէտի հայր Քեր
վէ եէտի ողջոյն , վէ ճումա՛ կիւն-
լէրի օ օրհնեալ թէսպիհի պիւ-
թիւն սէօյլէյիփ , անճաճինին ա-
ճըլարընըն պիրինի տիւշիւնմէլի :

5. Եղբայրլարըն պիրի էօլ-
տիւքտէ , ճանը իչին եէտի հայր
Քեր , եէտի ողջոյն սէօյլէմէլի տիր-
լէր . օնուն իչին էօլէսին ագրա-
պալարը եղբայրու թիուն մեճա-
ւորունա խապէր վէրմէյէ պօրճ-

լու տուրլար քի, օ տա եղբայր-
լարա խապէր վերէ :

6. Սէպտեմբերին իւշիւնձիւ
փաղարընտա անձաճինին եկտի
խոց ժամլարը վէ պատարագը
թէքրար սէօլէնիր. օ կիւնտէ
օլան լիակատար ներողութիւն դա-
զանմագ իչին, եկտի խոց խորա-
նընտա օլան տօնախմբութիւտա
պուլունմալը :

7. Մեծածինին հէր եօրթու-
սունտա, եանի յղութիւն, ծնուն-
դու, ան ընդ առաջ, վերափո-
խում, վէ խոստուսա պու ազիմ
պաշտպանըմըզն եկտի խոցու
տօնախմբութիւնու էթտիյիմիզ՝
ծաղկազարդ փաղարընըն իլէրի
սի ճումա : Սէ անձաճինէ քէն-
տիմիզի պէյէնտիրիփ, օլան լիա-
կատար ներողութիւլարա լայըգ
օլմագ իչին խոստովանանք օլուփ
սրբութի ալմալը տըրլար :

Սէ պու եօրթուլարը լայըգ
իւզըն էթմէք իչին, էվվէլիսի
կիւնլէրի ծում թուլմալը տըր-

լար. եախօտ ծոմ թու թամայան
լար, օ կիւնլերտէ պիր զայրի
խայր ամէլ իշլէմէլի տիրլէր :

8. Եւտի խոց խորանընա սըգ-
ճա սըգճա զիյարէթ էտիփ, կե-
րէք քէնտիլէր իչին, կերէք էլ-
լէր իչին, վէ կիւնաճքեար ճան-
լարըն թէօվպէյէ կէլմէսի իչին,
ալլաճ էֆէնտիմիզէ, վէ կոյս մա-
րիամ վալիտէմիզէ՝ իպատէթլէ
տուա էթմէլի տիրլէր :

9. Ֆուգարա եղբայրլարա գար-
տաշ մուհապպէթի իլէ եարտըմ
էթմէլի տիրլէր :

10. Եւլիւմ սաաթինտէ, եէ-
տի խոց ճանդերձի օլանլարա,
պէշինձի պօղոս փափըն վերտիյի
լիակատար ներոյուլթիու ալըփ,
պիւթիւն կիւնաճլարընըն աֆվը-
նա նաիլ օլմագ իչին, ճանդիսա-
կան արձակումու՝ իզնի օլան քա-
ճանատան ալմալը տըրլար :

11. Եւտի խոցուն պիւյիւք
եօրթուսունտան էվլէլ օլան՝
տօգուզ կիւն տուատա հէր կիւն

պուլունմալը տըրլար . վէ պիր
հազ սէպէպ իլէ պուլունմայան
օլուրսա , էվինտէ էթմէլի տիր :

12 . Հասըլը քելամ անծածի-
նին եէտի խոցունա էլլէրի իպա-
տէթէ կէթիրմէյէ , հէր քէս է-
լինտէն կէլէնի էթմէլի տիր :

13 . Կէրչի հէր մէմլէքէթտէ
եէտի խոց հանդերձի ալմըշ քիմ-
սէլէր վար , լաքին քիլիսէ գա-
նունլարը իւզրէ՝ եէտի խոց եղ-
բայրութիւ օլմայան վիլայէթ-
լէրտէ , պազը իզնի օլան քահա-
նալարտան հանդերձի ալանլար ,
եղբայրութիւ վէրիլէն ներողու-
թիլարը գազանա պիլիլէր . ան-
ճազ քիլիսէ գանունլարը իւզրէ
եղբայրութի օլան եէրտէ պու-
ներողութիլարը գազանմազ ի-
չին , օ եղբայրութիւ եազըլմա-
լը տըրլար : (*)

Պու գանունլարը թուլմայան .

(*) Ըսթամպօլ շէհրինտէ , սու եղբոյ-
րութի լսթինլէրին ենպարանը՝ ամենանը
երրորդութի քիլիսէսինէ գօնմուշ սուր :

լար՝ օլսն սէվապլարտան քերէմ
լէրտէն վէ ներողութիլարտան
մահրում օլուր :

Պու պապտէ եղբայրլարն երլ-
տան երլա վերտիքլէրի սատա-
գա, եէտի խոց խորանընն մէ-
սարիֆինէ, եղբայրութիւնուն
ղլնէթլէրինէ, վէ եէտի խոցուն
սօգուղ կիւն տուասընն հէր
կիւնիւնտէ, վէ իքի եօրթուսուն-
տա, սաղ վէ հօլմիւշ եղբայրլա-
րն նիյեէթինէ սէյլէնէն պա-
տարագլարա, վէ եինէ հօլմիւշ
եղբայրլարն ճանը իչին սէնէ-
տէ պիր տէֆա, քի պունտան
սօնղրա լաթինլերին մեռելոց
հաֆթասը իչինտէ սէյլէնէճէք՝
պատարագ վէ քաւարանըն մաս-
րաֆլարընա սարֆ օլունուր :

Ե Է Տ Ի Խ Ո Յ Ո Ի Ն

Տօգուղ կէն արասընըն Ռարղը :

Յանունն հօր և որդւոյ և հոգւոյն նք . ամէն :

Ե՛կ նք հոգի , լից զսիրտ ծառայից քոց , և զհօւր սիրոյ քո բորբոքեա՛ ՚ի նոսա :

Բաւաքեա՛ զհոգի քո և ստացի՛ր :

Եւ նորոգեսցես զերեսսերկրի :

Յիշեա՛ զժողովուրդ քո :

Օ որ ստացար ՚ի սկզբանէ :

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց :

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Տէր ընդ ձեզ :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Բղօթեացո՛ւք :

Բղաճեմք զքեզ տէր , լուսաւորեա՛ զմիտս մեր լուսով սլայ :

Ճառուլթէ քո, զի կարասցուք
տեսանել, զոր պարտ է առնել,
և զօղիղն գործել, 'ի քս յս 'ի
տէր մեր. ամէն:

Եւ ինն իմտի ազիզ դարտաշ-
լար, էֆէնտիմիզ յսուն սիյասե-
թինտէ վէ էօլիւմիւնտէ վալի-
տէմիզ կոյս մարիամըն չէքտիյի
պաշլը եէտի աճըլը տիւշիւնէ-
րէք, լայըգ օլան իպատէթլէ
թէսպիհինի չէվիւրէլիմ:

Իւք տուննոնտա կոյս մարիամ
վալիտէմիզ ազիզ էվլատընը տա-
ճարտա, իսթիյար սը սիմէօնուն
գուճաղընա վէրտիքտէ, օլ ազիզ
իսթիյար՝ պու պիր պըչադ տըր
քիւսէնին եիւրէյինի եարալայա-
ճադ տէյի, էֆէնտիմիզին չէքէ-
ճէյի սիյասեթլէրի խապէր վեր-
տիքտէ, պիքիր վալիտէմիզին եիւ-
րէյինէ տօգունան աճըլը տիւ-
շիւնէլիմ:

Պէր հայր Ռէ, վէ եէրի ուշիւն:

Եւ մերհամէթլի վալիտէ, նը
սիմէոնուն սանա խապէր վեր-
տիյի՝ սէվկիւլիւ հվլատընըն հօ-
լիւմիւնիւ սէն խաթըրնտան չը-
գարմայըփ, տաիմա աճըսըն շէք-
տիյին կիպի, պանա օլ ազիզ հվ-
լատընտան լուծֆ ալը վեր քի-
պէն տէ հօմրիւմ օլտուգճա ,
քէնտի հօլէճէյիմի՝ Ֆիքրիմտէն
էիւրէյիմտէն ասլա չըգարմայըփ,
տաիմա կիւնահտան կերի տու-
րայըմ :

Եւ քինճի տունտա , զալիմ հե-
րովգէս , կոյս մարիամըն սէվ-
կիւլիւ հվլատընը հօլտիւրմէք
գաստըլլա արատըղընտա , ալըփ
մըսըրա գաչտըղը դաման , էիւ-
րէյինտէ տույտուլիւ աճըլը տիւ-
շիւնէլիմ :

Պիւ հայր յիւ , վէ էէփի ուլմի :

Տղտտ Է

Եւ մոռհապպէթլի վալիտէ ,
 հերովպէսին խըշմընտան ազիզ
 էվլատընը գուրթարմագ իչին ,
 մըսըրա գաշտըղըն զաման՝ չէք-
 տիլին աճըլար իչին օլտուն , պա-
 նա տա լութֆ ալը վէր քի, պու-
 տիւնեանըն թէհլիքէլի եօլճու-
 լուղունտա՝ տիւշմէնլէրիմին գաս-
 տընտան էմին օլուփ , ախրէթէ
 սէլամէթ վարա պիւլէյիմ :

Եւ շիւնճիւ տունտա , հայր յով-
 սէփ իլէ պերապէր անծածին վա-
 լիտէմիզ՝ երուսաղէմ շէհրինտէ
 զատիկ էթմէյէ կէլիփ , պիր տա-
 նէ էվլատընը օնտա զայպ էթ-
 տիքտէ , արայըփ պուլունճայա-
 տէք , իւչ կիւն չէքտիլի աճըլա-
 րը տիւշիւնէլիմ :

Պիւ հայր Դեր , վէ եէպի ուլնոն :

Տոմար 3

Եւ ի կիւնահաբեարլարն սըղը-
նաճագ մեքեանը մերհամէթլի
վալիտէ, սէնին օ կիւնլերտէ
չեքտլիին աճըլար իչին օլտուն,
պանա քերէմ էյլէ քի, սէնին ա-
ղիզ էվլատըն, կիւնահաբեարմ սէ-
պէպի իլէ, պու պրագըփ չըգտը-
ղը կիւնահաբեար եիւրէյէ թէք-
րար կէլսին. վէ սէն քէնտի մու-
հապպէթինին պանա պիր զէր-
րէսինի իհսան էյլէ քի, պիր տա-
հա յոուլմու էլտէն գաչըրմայլփ,
էօմրիւմ օլտուգճա եիւրէյիմտէ
սապլայլմ:

Տէօրտիւնճիւ տունտա, սէվ-
կիւլիւ էվլատը պիզիմ սէլամէ-
թիմիզ իչին՝ մըիւլանաճաղը խա-
չը, օմուզունա եիւքլէնմիշ՝ գող-
գութա տաղընա չըգա՛րքէն, մու-
հապպէթլի վալիտէսի րասթ
կէլտլի ղաման եիւրէյինտէ

տույտուղու աճընը տիւշիւնէլիմ:

Պիւ հայր Ռէ, վէ եկաքի ողջն:

Տոսա :

Եւ ազիզ վալիտէ, սէն սէվ-
կիւլիւ հվլատընլա պէրապէր
գողգոթայա չըգարքէն՝ տէօթ-
տիւշիւն կէօզեաչլարըն հիւրմէ-
թինէ օլսուն, պանա լուծֆ ալը-
վէր քի, հֆէնտիմին պանա կէօն-
տէրտիլի խաչլարը, պէն տէ սա-
պըր ըլա կէօթիւրէ պիւլէլիմ:

Պէշինճի տունտա, կոյս մա-
րիամ ազիզ հվլատընըն հէր եա-
նընտան դանլար ագարագ, խաչ-
տան աչաղա ասըլը կէօրտիւքտէ,
եիւրէյինի տաղլայան զալիմ ա-
ճըսընը տիւշիւնէլիմ:

Պիւ հայր Ռէ, վէ եկաքի ողջն:

Տոսա :

Եւ տէրտիւ վէ աճըգը վալի-

տէ, սէն պիր տանէ ազիզ էվլա-
տընը խաչ իւզէրինտէ պունճա
սիյասէթ իլէ, վէ էօյլէ ըհզա-
լէթ իլէ, վէ էն քէօթիւ գապա-
հաթլըյա ինքեար օլունմայան
եարտըմլարտան պիլէ մահրում՝
ճան վերտիյինի կէօրտիւքտէ,
նազիք եիւրէյինտէ տույտուղուն
աճըլար իչին օլսուն, օ խաչ իւ-
զէրինտէ ասըլը էվլատընտան
պանա քերէմ ալը վեր քի, պէն
տէ հեր սէվտամը օ խաչա մըխ-
լայըփ, կերէք ծնուն, կերէք սէ-
նին իմտատընըզլա, էօմրիւմիւ
պիր էյի վէ խայըրլը էօլիւմ իւլէ
թէքմիւ էտէ պիլէյիմ:

Ըթընճը տունտա, անաճի-
նին ազիզ էվլատընը պէօյլէ զա-
լիմանէ էօլտիւրտիւքտէն սօն-
ղրա, խաչտան էնտիրիփ, մու-
պարէք գուճաղընա վերտիքլէ-
րինտէ, եիւրէյինի փարալայան
աճըլարը տիւշիւնէլիմ:

Պիւ հայր Պի, վէ էէփի ուլլն:

Տո՛ւտ :

Եւ աճրգլը ազիզ վալիտէ ,
սէնին՝ պու թէսելլա գապուլ
էթմէզ աճրլարըն իչին օլսուն ,
սէն պանա սօն սաաթիմաէ յսու-
մու եիւրէյիմէ ալմապ թէսել-
լատընը ալը վէր քի, էօլտիւքտէն
սօնդրավարըփ ճէննէթտէ յսու-
մա թէքմիլէն նաիլ օլայըմ :

Եւ Ետինճի տունտա , աճրգլը
նճաճին վալիտէ սէվկիւլիւ էվ-
լատընըն մուպարէք թէնինի մէ-
զարա կէօթիւրտիւքտէ, չէքտիյի
աճըլը տիւշիւնէլիմ :

Պէր հայր թեր , վէ եէրի ուշնյն :

Տո՛ւտ :

Եւ սէվկիւլիւ վալիտէ, ազիզ
էվլատընը մէզարա կէօմիւփ ,
էվլատտան մահրում, տուլ, վէ
եալընըզ գալտըղընտա , եիւրէյ-

ինտէ տույտուղուն աճը իջին օլ-
սուն, պանա հայաթտէ իբէն
կիւնահլարըմըն ափվընը ալը վե-
րիփ, էօլիւմ սաաթիմտէ եար-
տըմընը քերէմ էյլէ քի, նէ սաղ-
լըղըմտա, նէ էօլիւմ սաաթիմ-
տէ, ազիզ էվլատընըն լուծֆուն-
տան մահրում օլմայըմ:

Կոյս մարիամ անծածին՝ պու-
աճըլլարըարասընտատէօքտիւյիւ
կէօզ եաշլարը նիյէէթինէ, իւջ
ողջոն սէյլէյիւմ քի, պիզ տէ
կիւնահլարըմըզ իջին էյլէ եիւ-
րէքտէն կէօզ եաշը տէօքմէյէ
գատըր օլալըմ:

Իւլ ողջոն:

Թէսպիհէ պիւնիբոթիպէն սօնըրա ան-
ծինէ մաֆպուլ օլմաֆ իւլէն պուս:

Եւ կոյս մարիամ անծածին,
պէն սէնին գուլուն օլմաղա կեր-
ջի լայըգ տէյիւ իմ, լաքին սէնին
ազիմ մէրհամէթինէ կիւվէնիփ,

տան լուծֆ ալը վեր քի, պէնիմ
պունտան պէօյլէ ֆիքրիմտէ, տի-
լիմտէ, վէ ամէլիմտէ, կերէք
ալլահըմըն, կերէք սէնին կէօ-
ղիւնէ չիրքին կէօրիւնէճէք շէյ
օլմասըն. վէ էօլիւմ սաաթիմտէ
պէնի խաթըրընտան եատ էթմէ.
ամին :

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Այդ առ խաչին գոռաւընը սէօյլէմ-
բէն, աճըգլը վալիֆէմբէն պաշա-
պանութիւնոս պիլիմէք իւն

գոռա :

Եւ մերհամէթլի վալիտէ,
չիւնքի սէնին աճըլարըն, աղիզ
էվլատընըն սիյասէթլէրի իւն
պէրապէր իտի, եիւրէյինի տէ-
լէն աճըլարըն էն պիւյիւյիւ,
սէվկիւլիւ պիր տանէ էվլատըն
խաչտան աշաղա պօյնոււնու պիւ-
քիւլի, մուպարէք ճանընը ալլահ
պապասընա թէսլիմ էթտիյինի

Կէօրտիւյիւնտէ , տույտուղուն
 զալում աճրնն Տիւրմէթինէ օւ-
 սուն , սէն կիւնահքեարլարն
 մէրհամէթլի շիֆաաթաքսը , օ
 սաաթտա աղիզ էվլատրնն եա-
 նրնտա՝նէ՛ Ծանտան մուհապպէթ
 իլէ պուլունտուն ուսա , պէնիմ
 տէ տիւնեատէն ախրէթէ կէօ-
 չէճէյիմ չէթին սաաթիմտէ ,
 փորձուիլար իչինտէ ջալգանան
 շու սէֆիլ Ծանրմրն եանրնտա ,
 օ մուհապպէթ իլէ պուլունուփ
 իմտատ էյլէ : Վ է պէլքի օ սաա-
 թիմտէ տիլիմ պաղլանրի , սէ-
 նին վէ էվլատրն յսուն իսմինի
 վերէմէզ օլուրսամ , իշտէ շիմտի
 պու սաաթտէ սէնին բարեխօ-
 սութիւնլա հէմ տիլտէն , հէմ
 եիւրէքէտն՝ իմտատրմա չաղը-
 ըրր , սէնին այաղլարնա դաիա-
 նրր , եա՛ աճրգլը վալիտէ , կէ-
 ընք հոգևոր կերէք մարմնաւոր
 թէհլիքէլէրիմտէ եարտրմրնր
 տիլէյերէք , տիզ իւսթիւնտէ
 շէօյլէ նիյազ էտէրիմ .

Կայր առ խաչին մայր ցաւադին •
 արտասուալից և տրտմագին •
 մինչ էր զփայտէ կտխեալ որդին •
 Ընդ սիրո նորա յոյժ սաստկագին •
 հառաչանօք կոծեալ ուժգին ,
 ընդ մէջ էանց սուր երկայրին ,
 Զխորդ թախծեալ և վշտագին •
 էր մարիամ երանելին •
 մայրն յսի նմն միածնին •
 Ար վշտանայր և աշխարհէր •
 յոյժ թողացեալ մինչ տեսանէր •
 'ի գանս զորդին՝ որ ազնիւն էր •
 Արպիտի սիրո կարծր ոչ ողբայր •
 Թէ տեսանէր զքսի մայր •
 որ 'ի տանջանս համբերմամբ կայր •
 Ո՛վ կարէր գու ոչ տրտմակից •
 բարեպաշտի մօր ողբակից •
 որ միածնին էր ցաւակից •
 Վասն մեղաց ազգին հարեալ
 ետես զյս 'ի գանս մատնեալ •
 և տանջանացն հնազանդեալ •
 Ետես զորդին իւր սիրելին •
 մեռեալ անտես եղեալ բնաւին •
 մինչ արձակեաց զիւր զհոգին •
 Մայր խիղճի աղբիւր սիրոյ •
 սուր զօրութի ցաւոց զգալոյ ,

ընդ քեզ հերուլ զարուսար լալոյ :
 Տուր զե սիրա իմ բորբոքիցի .
 'ի քնի սէրն վառիցի .
 զի ընդ անձն իմնա հաճեսցի :
 Մայր սրբուհի զայն կատարեաւ .
 զխաչեցելոյն զվերբս տնկեաւ .
 յիմուամ սրտի զնոյնս բւեռեաւ :
 Որդւոյ քոյին խոցեցելոյ .
 այդչափ վասն իմ չարչարելոյ .
 դանիցըն զիս մասնակցեցո՛ւ :
 Տո՛ւր ինձ լինիլ քեզ ողբակից .
 խաչեցելոյն դու յաւակից .
 'ի կենցաղումս որչափ կեցից :
 Մերձ առ խաչին ընդ քեզ մնալ .
 յօժարուԹք ընկերանալ .
 'ի միասին ցանկամ ողբալ :
 Կոյս կուսանաց աղնուագին .
 մի լինիր ինձ արդ դառնագին .
 այլ տո՛ւր ընդ քեզ դու ողբագին :
 Տո՛ւր քնի զխաչըն կրել .
 զչարչարանաց բախտըն յիշել .
 զվերս նորին միշտ մըտածել :
 Տո՛ւր ինձ դանիւք վերաւորիլ .
 այսու խաչիւ արբեալ լինիլ .
 վասն սիրոյ որդւոյդ խաչիլ :
 Վառեալ սիրով և բորբոքեալ .
 քե կոյս էղէց ամրափակեալ .
 դառաւտանի յօրըն հասեալ :

Տուր ինձ խաչիւ ամբողջ պահել .
 մահուամբ ան պատասարիւ .
 շնորհիւ նորին միշտ ջեռանիւ :
 Մինչ մարմինն իմ մեռանիցի .
 հոգւոյս իմոյ քեւ շնորհեսցի
 փառքդ դրախտին զի զմայլեցի . ամէն :
 Ընդ քո խել անձն էանց սուր ցաւոց :
 Զի յայտնեսցին 'ի բազմաց սրտից խոր .
 հուրդք :

Լճօնեայոց :

Լճաչեմք զքեզ տէր յս քս ,
 զի բարեխօսեսցէ առաջի զթու-
 թէ քում երանեալ կոյսն մա-
 րիամ մայր քո վասն մեր այժմ
 և 'ի ժամու մահուան մերոյ , յո-
 րոյ ամենամբ սիրտն էանց սուր
 ցաւոց 'ի ժամ չարչարանաց քոց :
 Վե քս յս փրկիչդ աշխարհի ,
 որ կենդանի ես ընդ հօր և ընդ
 անձն հոգւոյն . և թագաւորես 'ի
 յաւիտեանս յաւիտենից , Լճէն :

Թառն Վաղնիսի էոյս Տարիաճ
 Թառնիսի գոտա :

Եստղն երկնից , որ դիեցոյց
 կաթամբ զտէր , ջնջեաց զժան-
 տամաճ , զոր տնկեաց նախա-
 չայրն մարդկան :

Եւս աստղ հաճեսցի այժմ
 խաղաղել զմոլորակս , որք պա-
 տերազմաւ սպանանեն զժողո-
 վուրդն սաստիկ վիրօք մահու :

Ո՛վ ամենապուծ աստղ ծո-
 վու , հաս մեզ յօգնուի 'ի ժանտ-
 ախտի . լո՛ւր մեզ տիրուհի , զի
 որդին քո պատուէ զքեզ ոչինչ
 զլանալով :

Փրկեա՛ զմեզ հով յո , որոց 'ի
 սակս բարեխօսէ առ քեզ կոյս
 մայր քո :

Ի՛նդ հովանեաւ պաշտպանու-
 թէ՛ քո ապաւինիմք , և այլն :

(Ը) Լառան Վաֆելինպէ Բարեխօսութեան յիշատակս :

Այլ ես տէր և 'ի սբս հանգուցեալ. բարեբանեալ 'ի վերին զօրաց և 'ի սբց քոց. զքեզ օրհնեմք անձ հարցն մերոց :

Օ արժանահաս մահ տարածամ 'ի ցասմանէ քում հրամանի, բարձ 'ի մէջ բարեխօսութեան և աղօթիւք սբյն յակոբայ. տէր անձ հարցն մերոց.

'Ի քէն հայցեմք մեզ օգնուի ամենամբ երրորդութի. օգնեալ մեզ 'ի նեղութեան մերում բարեխօսութեան և աղօթիւք սբյն յակոբայ. տէր անձ հարցն մերոց :

(Ը) Լառան Վաֆելինպէ յիշատակս :

Ո՛վ սբ հոգիս ուրախ դու լեր. ազնուականդ քաջահամբեր.

որ 'ի ձախ կողմ քո կրեցեր .
արած վիրի մահահրաւեր :

Ո՛վ սբ հռոքոս պանդուխտ
վտար .

զժանտահար բուժես իսպառ .
ախտացելոց առողջարար .
յայտնեալ բնաւից բժիշկ ճար-
տար :

Ո՛վ սբ հռոքոս բարեբախ-
տեալ .

հրեշտակին ազդամամբ կոչեալ .
պատուեմք զքեզ անծարեալ .
զի տարաժամ մահ քե բարձեալ :
Բարեխօսեա՛ վասն մեր ո՛վ ե-
րանելիդ հռոքոս :

Օ՛ ի արժանի լիցուք զերծա-
նիլ 'ի տարաժամ մահուանէ :

Լ'դօն :

Տէր անձ ամենակալ՝ աղա-
չեմք և պաղատիմք առ քեզ .
տո՛ւր մեզ ընդունել յանձինս
մեր զպտուղ բարեպաշտ հայց-
ուածոց . և բարեխօսութ՞ք երա-

նելի խոստովանողին քո՞նքն հը-
ռօքոսի՝ բարձ բարեգթուք քու
զմահտարածամ՝ ի ժողովրդեն
քումմէ : Որպէս զի ծանիցեն
մահկանացու մարդիկ , թէ հրա-
մանաւ քով գան ի մեզ այսպիսի
հարուածք . և ողորմութե քով
դադարին , ի ք՞յն ի տէր մեր .
որ կենդանի ես և թագաւորես
ընդ որդւոյ և ընդ ո՞ր հոգւոյդ
յաւիտեանս . ամէն :

Սուրբ ոգոսս արեալ :

Եւ քոն խոստովանողու՞նք
ռօքոս , սէն խոնարհութիւն վէ
համբերութի , վէ հէր տիւրլիւ
առաքինութի հօրնէյիսին . ելին
սելամէթի իչին քէնտի հօմրիւ-
նիւ սանա ունութաւրան՝ գար-
տաշ մոհհապակէթին իչին օլտուն ,
վէ վէպատէն թութութումուշ նի-
չէ խասթէլէրի՝ ո՞ր խաչ նիշա-
նլլա սելամէթէ չըգարտըղըն

միւճիգաթլար իչին օլսուն , պէ-
 նի վէ գարտաշլարըմըն ճիւմլէ-
 սինի, կիւնաս վէպասընտան խէ-
 լաս էթմէյէ սէն բարեխօս օլ :
 Սէպու գատար քօրդուսուն չէք-
 տիյիմիզ իլէթտէն պիզի հըֆզ
 էյլէ : Եթլէ քի հէր տիւրլիւ
 պուլաշըդ իլէթ կէրէք պէն-
 տէն , կէրէք ագրապա տօսթ վէ
 աշնալարըմտան , վէ պիւթիւն
 մէմլէքէթտէն ուղագ օլուփ .
 սաղլըղըմըղտա րահաթ էիւրէյ ի-
 լէ ալլահըն հիզմէթինտէ եա-
 շայրփ , էօլտիւքտէն սօնղրա է-
 պէտի իզլէթինի կէօրմէյէ՝ սէ-
 նին պաշտպանութիւնլա նաիլ
 օլալըմ . ամին :

Յո եֆէնտիմիզտէն վէ աճըգը վալիտէ-
սինտէն պիր էյի վէ խայրըը էօլիւմէ
նաիլ օլմագ իչին , հէր փազար վէ հէր
ճոււմա կիւն , վէ սը խաչըն իքի եօր-
թուսոււտա , եանի՝ խաչ գիւտ վէ խաչ-
վերաց կիւնլէրինտէ , վէ տահա էյիսի՝
հէրկիւն սէօլէնէճէք ջերմեռանդ տուա :

Բիւիսէպէ խաչելո-նի խորանը , եա-
խօս եէպի խոյ խորանը էօնի-նաի ,
վէ էվաէ՝ իսա պապէրլէրի Գարշը-
սընպա րիչ չէօի-ի , պէօլէ սէօլ-
լէհէլէ :

Յանուէն հօր և որդւոյ և հոգ-
ւոյն նըյ . ամէն :

Նշանաւ խաչին 'ի Թշնամեաց
մերոց .

Աջատեա՛ զմեզ տէր նծ մեր :

Սք նծ , սը հզօր , սը անմահ .

Ողորմեաց մեզ :

Արի՛ քո օգնեա՛ մեզ .

Եւ փրկեա՛ զմեզ վասն ան-
ուան քո :

Տէր լուր աղօթից իմոց :

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ ե-
կեսցէ :

Եղօթեացուք :

Եղաչեմք տէր լուսով պայ-
ծառութե՛ք լուսաւորեա՛ ըզ-
միտս մեր , զի տեսանել կարաս-
ցուք զոր արժան է առնել , և
զուղիղն գործել քօիւ նորք մե-
րով . ամէն :

Եւ կիւնահրեար ճանրմ , շու-
խաչըն իւզերինտէ մըխլը ալ-
լահըն էվլատընա պագ տա տիւ-
շիւն քի , օրայա սէնին կիւնահ-
լարըն իջին մըխլանմըշ : Եւ իւ-
րէյին պու գատար փէք մի տիր
քի , ազիզ գուրթարըճընը պու
հալտէ կէօրիւփ տէ , սէպէպ օ-
լան կիւնահլարընտան փիւշման
օլմայասըն : Այան իմօի էյ ճա-

ներմ, ույան . եիւրեք աճըսնլա
 թէօլպէյէ կէլ տէ, շու թիւքէն
 մէզ մէրհամթ փունարը յսուն
 մուպարէք եարալարընա սըղըն .
 վէ գավի տին , մէթին իւմիտ ,
 ճանտան մուհապպէթ իգրարլա
 ընլա կիւնաշլարընա եիւրէքտէն
 թէօլպէ էյլէ , վէ սէնին խաթ .
 ըրն իչին թէն ալըփ , սիյասէթ
 չէքիփ , խաչ իւղէրինտէ պէօյլէ
 մուհապպէթլի էօլիւմիլէ էօլէն
 էֆէնտինին խաթըրընը՝ պիր տա
 հա ինճիթմէմէյէ գավի նիյէէթ
 իլէ տուալարընա մէթանէթ վէր :

Պիր տէ տիւշիւն քի , անճա
 ծինին աղըրլարը յսունսիյասէթ
 լէրինտէն այրը տէյիլիտի . կէր
 չի խաչըն իւսթիւնէ եալընըղ
 յսու մըխլը կէօրիւյօրսուն , լա
 քին աղիզ վալիտէսինին աճըսը
 նա պագընճա , օնուն տա եիւ
 ըյի պէրապէր մըխլը տըր : Եւ
 լէ օլտուգտան սօնղրա կէլ օնա
 ընճա էյլէ քի , տուալարըն յսա
 մագպուլ օլտուն :

Եւ ահա զիս պիտի լալիտեմ,
պու սէնին հագիր գուլուն մու-
պարէք այադլարընա գափանքի,
սէնին պիր տանէ հվլատընըն
սիյասէթլերինտէ վէ հօլիւմիւն-
տէ չէքտիյին աճըլար, վէ խու-
սուսա մուպարէք թէնինի խաչ-
տան էնտիրիփ, սէնին դուճաղը-
նա վէրտիքլէրի զաման տույտու-
ղուն եիւրէք աճըսը իչին օլսուն,
օ սէնին սէվկիւլիւ հվլատընտան
պանա պիւթիւն կիւնահլարըմըն
աֆվընը ալը վէր . վէ պէն օնուն
պէշ եարասընա սէճտէ էտիփ,
սիյասէթինի ֆիքրիմտէ իշլէթ-
տիյիմ եէրտէ, սէն մէրհամէթ-
լի նաղարընլա օլ սիյասէթլերին
մէյվէսինէ՝ պէնի հէր տէմ հիս-
սէտար էյլէ:

Պիւռ ողջոյն :

Եւ ապէնիմ եարալը գուրթա-
րըճըմ, սէնին պու մուսիպէթլի
հօլիւմիւնէ պէն սէպէպ օլտու-
ղումու պիլիփ, իզրար էտէր,

եիւրեք աճըսիլա ափվընը տի-
 լէրիմ : Աիւնահլարըմ սէպէպի
 իլէ իթիրտիյիմ լուծֆու՝ թէք-
 րար հտինմէյէ , սէնին մէրհա-
 մէթ փունարը եարալարընս կէ-
 լիփ , հվվէլա սաղ էլինին եա-
 րասընա սէճտէ հտէրիմ : Աս
 գուրթարըճըմ յս , օ եարատա
 տույտուղուն աղըը իչին օլսուն ,
 պէն հօլիւմիւմ սաաթինտէ չէ-
 քէճէիմ աղըըլար արասընտա ,
 պանա՞ք տինիմտէ մէթին տուր-
 մաղա գուվվէթ վէր : Ա է օ
 տար սաաթիմ իչին շիմտիտէն
 իքրար հտէր , սէնին քէրէմի՛նէ
 պու՞ք տինտէ տօղմուշում , եի-
 նէ պու տինտէ եաշայըփ հօլմէյէ
 նիյէէթ հտէրիմ : Աւաւարան-
 տաքի յք ճանլար իչին տէ սանա
 նիյազ հտէրիմ , եա գուրթարը-
 ճըմ յս , սէնին մուպարէք գա-
 նընըն պիր տամլասը՝ պինէրճէ
 տիւնեալարը սէլամէթէ չըգար-
 մաղա քիֆայէթ հտէյօրսա , իշ-
 թէ պէն սանա՝ տէօքտիւյիւն

դանըն հեփսինի օ ազիզ ճանլար
 իջին փիշքէշ սունարըմ, խուսու-
 սա ագրասլամ, տօսթլարըմ, սլա-
 նա էյլիք էտէնլէր, վէ տիւնեա-
 տէ քիմնէսի օլմայան՝ ունուտուլ-
 մուշ ճանլարը, հեփ սէնին թիւ-
 քէնմէզ մէրհամէթինէ սիփա-
 ըլշ էտէրիմ:

Պէր հայր Քեր:

Եւ մուհապպէթլի յսում,
 սէնին սօլ էլինէ սըյընըրըմ: Էօ-
 լիւմիւմ սաաթինտէ տիւնեա իմ-
 տատընտան իւմիտիւմ քէսիլտիք-
 տէ, օ սօլ էլինին եարասը հիւր-
 մէթինէ, սէն պէնտէն էլ չէք-
 մէ: () Թէհլիքէլի սաաթիմտէ,
 տիւշմէնիւպէնի իւմիտսիլպրագ-
 մաղա չօգ ճահտ էտէճէք տիր
 պիլիւրիւմ, լաքին սէն պէնիւմ գա-
 վի իւմիտիւմ, սէն պէնտէն եիւզ
 չէվիւրմէզսէն, պէնիւմ գօրգա-
 ճագ շէյիւմ օլմազ:

Սօն նէֆէսիմէտէք էֆէնտիւմ,
 պէն սէնին թիւքէնմէզ մէրհա-

մէթինէ իւմիտ էտերիմ, լաքին
 իւմիտիմէ շիւպհէ գաթըլմասըն
 տէյի, պիւթիւն իւմիտիմի, սէ-
 նին՝ ուղուրումա տէօքտիյիւն
 մուպարէք գանա պինա էտերիմ:
 1) Է հալա հայաթտէ օլան ագ-
 րապալարըմը, վէ սլանա էյլիք
 էտէնլերի, վէ ճիւմլէ տօսթ շէ
 տիւշմէնլերիմի, վէ խասթէլիք
 վէ եօգսուլլուգ, վէ տերտ միհ-
 նէթ չէքէնլերի, վէ ճան չէքի-
 շէնլերի, սէնին փէտերանէ մէր-
 համէթինէ սիփարիշ էտերիմ:
 Եւ մուհապպէթլի յս, ճիւմլէ-
 սինէ կէրէք պու տիւնեատէ,
 կէրէք օպիրինատէ, խայրլը օլա-
 ճաղընը պիւտիսին հոգեոր վէ
 մարմնաւոր էյլիքլերի զանի զա-
 նի էհսան էյլէ:

Պիւ հայր Ռէ:

Եւ սէվկիւլիւ գուրթարը-
 ճըմ, սէնին սաղ այաղընըն եա-
 րասընա եիւրէքտէն սէճտէ է-
 տերիմ: Եւ թաթլը յսում, օ

եարայր պէջլէ զալիմանէ տէ-
 ւն՝ եահուտիւէր տէյիւ տիր ,
 պէն իմպէնքի , պունճա զաման
 կիւնահ ազղընլըղը եօլունտա
 կէզմիշիմ . Ը՛հ մէրհամէթլիյս-
 ում , օ չէքտիյին աղըր իչին օլ-
 սուն , պէնի պունտան սօնղրա
 սէլամէթ եօլունա դօ , վէ պիր
 տահա եօլտան չըգմամագ իչին ,
 պանա պիր եիւրէք վէր քի , սէն-
 տէն զայրի շէյ սէվմէյիմ . զիրա
 սէն պէնիմ իսթըրմ իչին եօլիւ-
 միւ պիւէ իրթիքեապ էթմիշսին :
 Ե կէրէք սրբազան հայրապե-
 տիմիղի , վէ՛սբ ուղղափառ քիլի-
 սէմիղի իտարէ էտէն առաջնորդ-
 լարըն ճիւմլէսինի՝ լուծֆուն
 իչինտէ սագլա քի , հէր պիրի
 սէնտէն գուվէթ ալըփ , իւհտէ-
 լէրինէ ըսմարլատըղըն ճանլարը՝
 տին զայրէթի իլէ իտարէ էթ-
 սինլէր . վէ եկեղեցականլարըն
 ճիւմլէսինէ լուծֆունու էհսան
 էյլէ քի , առաջնորդլարա եար-
 տըմճը օլուփ , էյի իպրէթլէրի

իւէ, վէ իւայրը նասիհաթէրի
իւէ ճէմաաթընը սէլամէթ եօ-
լունա գօսունլար :

Պիւ հայր Ռէ :

Լ՛Տ էֆէնտիմ յս, պէն սէնին
խաթըրընը պու գատար ինճիթ-
միշ իքէն, սէն եինէ քերէմինի
պէնտէն քէսմէզսին : Լ՛Տ փիւշ-
մանըմ էֆէնտիմ (Թէօվպէքեար
մագդաղէնացիներն կէօզ եաշա-
րը պէնտէ օլմալլէտը քի, եիւ-
րէյիմին Թէօվպէսինէ պէշարէթ
սնուն կիպի, սէնին մուպարէք
այագլարընա տէօքէյտիմ : Լաքին
ջիւնքի օ գատարընը էտէմէյօ-
րում, սէնին սօլ այաղընըն տէ-
լինտիյի զաման տույտուղուն
աղըրըր սանա փիշքէշ էտէր, օ
աղըրընըն հիւրմէթինէ նիյազ է-
տէրիմ քի, պու Թէօվպէմի գալ
պիւտէ գալի սագլայըփ, էօլիւմ
սաաթիմտէ տէ պանա պէօլէ
մէթին պուլտուրասըն : Պէլի,
էֆէնտիմ, անառակ որդի կիպի,

սէն մուհապպէթլի փէտերիմէ
կիւլէնմիշիմ : Սէ եինէ պու եա-
րանըն հիւրմէթինէ , քրիստո-
նեայ փատիշահարա պիրլիք վէ
պարըշըգլըգ վէր . հերետիկոս-
լուգլարը տիւնեատէն գալարը .
վալիտէմիզ Ծբ ուղղափառ քիլի-
սէնին շերէֆինի արթըր . տօղ-
րու տինտէ օլմայանլարա տօղ-
րու տինի կէօսթեր . վէ կիւնահ
քեարլարըն ճիւմլէսինի թէօլ-
պէյէ կէթիր :

Պիւ հայր ձեր :

Եւ կիւնահքեար ճանըմ , իշ-
թէ սըղընաճագ եերիմիզին գա-
փուսու աջըլտը . իշթէ էֆէնտի-
միզին մուպարէք պէօյրիւ աջըգ
տուրույօր , տահանէյէ պէքլէր-
սին : Եւ պէնիմ մէրհամէթլի
գուրթարըճըմ , օ սէլամէթիմ
իչին աջըլան պէօյրիւնէ սըղը-
նըփ , էօմրիւմիւն սօն կիւնիւնէ-
տէք սէնին գուճաղընտա եա-
շայըմ : Սուլթըն ճանըմա , էյէր

սէնին դուռադռնտա ճան վերէ
պիլիրսէմ: Եւ մուհապպէթը
յսում, սէն պանա շու քերէմի
էյլէ քի, պէնիմ սօն սէօզլէրիմ,
տին, իւմիտ, վէ մուհապպէթ
իգրարլարը օլսուն:

Եւաքէլական վէ հուվմէա-
կան նը ուղղափառ եկեղեցիներն
հէր ինանըփ էջրէթտիյինէ ի-
նանըր, սէնին թիւքէնմէզ մէր-
համէթինի իւմիտ էտէրիմ. վէ
հէր շէյտէն զէյատէ սէվլիմէյէ
լայըգ՝ սէն քերէմլէր փունարը՝
սէնի սէվլէրիմ: Եւ պիւթիւն
կիւնահլարըմտան եիւրէքտէն
փիւշման օլուփ, սէնին ազիզ
խաթըրընը պիր տահա ինճիթմէ-
մէյէ նիյեէթ էտէրիմ: Եւ սօն
նէֆէսիմտէ աղզըմը գափայան
յս վէ մարիամ իսիմլէրի օլսուն:
Եւ մէրհամէթը փէտէր, պու
քերէմլէրի պանա սէն էհսան
էյլէ:

Եւ յամէրհամէթ յո, սէն պի-
ղիմ իշին զէյթինն պաղէսինտէ
կէօնիւլ աղապըլա տուա էթ-
տիլին եերտէ, էօլիւմ տերէճէ-
սինէ կէլիփ, դան թերլէտին.
պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ աղիզ յո, սէն պիղիմ ի-
շին պիկիւնաս գուզու կիպի
գօլլարըն պաղըլ գուրպան օլ-
մաղա կիթտին. պիղէ մէրհա-
մէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մուհապպէթ յո, սէն
իպթիտա աննանըն հուզուրուն-
տա տէմիր էլ իլէ սիլէյի եէտիք-
տէն սօնդրա, կայիափանըն հու-
զուրունա չըգտըն, վէ պիւթիւն
կէճէ ույգուսուղ տուրուփ, րէ-
զալէթ չէքտին. պիղէ մէրհա-
մէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ

րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ սեփկելիւ յս, եահուտիւ
լէրին նահագ տիւանընտա սէն
հօլիւմէ մուսթահագ կհօրիւ
լիւփ, չըրչըպլագ տիրէյէ պաղ
լանրփ տէօյիւլտիւն . վէ տիքէն
թաճըն զալիմ աղըրլարընը չէք
տին . պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մէրհամէթի յս, սէնի
նահագ եէրէ՝ խաչ իւղէրինտէ
հօլմէյէ հիւքմ էթտիլէր . սէն
խաչ աղաճընը օմուղունա ալըփ,
սիյասէթ եէրինէ գուղու կի
պի չըգտըն . պիղէ մէրհամէթ
էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ աղիզ յս, սէն պիղիմ
խաթըրմըզ իչին զօրպա բարաբ
բաստան ֆէնա սայըլտըն . վէ
եահուտիլէր սէնի ինքեար է
տիփ, նիչէ պին էզիյեէթ էթ
տիլէր . պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մէրհամէթլի յո, սէն պի-
ղիմ իչին էլին ալաղըն խաչ ա-
ղաճընա մըխլը՝ պիւթիւն գա-
նընը տէօքտիւն . պիղէ մէրհա-
մէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ աղիզ յո, սէն պիղիմ
խաթըրմըզ իչին խըրսըզ սըրա-
սընա գօնուփ, նիչէ սիթէմէր
քիւֆիւրէր իշիթտին . սուսուզ-
լուզուն գանտըրմաղա էօտ իւլէ
սիրքէ իչտին . վէ սաաթ ալթը-
տան տօգուզա գատար խաչըն
իւզէրինտէ սիյասէթ չէքտին .
պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մէրհամէթլի յո, սաաթ
տօգուզա վարտըգտա, քէնտինի
պիղիմ իչին գուրպան էտիփ,
էիւքսէք սէս իլէ հայգըրարագ՝
պաշընը էյիփ, մուպարէք բու-

հունու թէսլիմ եթտին . պիղէ
մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապպի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մուհապպէթլի յո, սէն
խաչ իւզէրինտէ հօլմիւշ իքէն,
ազիզ վալիտէնին կէօզիւ հօնիւն
տէ պէօյրիւնիւ տէլտիւէր . պի-
ղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապպի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ ազիզ յո, սէնին մուպա-
րէք թէնինի խաչտան հնտիր-
տիքտէ, աճրգլը պիքիր վալի-
տէն՝ կէօզիւնտէն տէօքտիւյիւ
եաշ ըլա թէնինի եայգատը .
պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապպի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մէրհամէթլի յո, պիւ-
թիւն վիւճուտուն եարէ փարէ՝
պէշ եարանըն չալըղլըլա, պա-
հարլանըփ մէզարա քօնտուն .
պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ

րապալի, պիղէ մէրհամէթ էլէ :

Քս լեալ հնազանդ վասն մեր
մահուցափի և մահու խաչի : Սո
որոյ և ան զնա առաւել բարձ,
րացոյց, և շնորհեաց նմա ա-
նուն, որ 'ի վեր է քան զամե-
նայն անուն :

Երկիրպագանեմք քեզ քս,
և օրհնեմք զքեզ :

Որ սբ խաչիւ քով փրկեցեր
զաշխարհս :

Ընթերցողաք :

Տեր յս քս, որ 'ի ծոցոյ հօր
իջեր յերկնից 'ի յերկիր, և ըզ-
պատուական արիւն քո հեղեր 'ի
թողութի մեղաց . խոնարհութ
աղաչեմք զքեզ, զի յաւուր դա-
տաստանի ընդ աջմէ քումմէ կա-
ցեալ արժանի լիցուք լսել զե-
կայք օրհնեալն : Որ կենդանի
ես և թագաւորես ընդ այ հօր
և սբ հոգւոյն յաւիտեանս .
ամէն :

Սէն եւ մուհապպէթլի յոումի
 սէն քի ալէմին սէլամէթի իչին
 տիւնեայէ կէլտին, թլփատել
 օլտուն, եահուտիլէր սէնի ին-
 քեար հտիփ, շայըրտըն յուգա
 սէնի կէլ վէրտի. իփլէր իլէ
 պաղլայըփ, աննանըն, կայիա-
 փանըն, պիղատոսուն, վէ հե-
 րովգէսին հուզուրլարընտա իֆ-
 թիրա հտիփ սէնի կէզտիրտի-
 լէր, գամըլարլա տէօյիւփ, մաս-
 դարայա ալտըլար. պաշնա տի-
 քէնտէն թաճ կիյտիրիփ, եիւ-
 զիւնէ թիւքիւրտիւլէր, սիլէ
 իլէ, գամըլ ըլա վուրտուլար.
 րուպանը սօյուփ, չըր չըպլագ-
 խաչա կէրիփ, խաչընը իքի խըր-
 սըզըն արասընա տիքտիլէր. սու-
 սուզուլուլունտա հօտ իւլէ սիրքէ
 իչիրիփ, հօլտիւքտէն սօնդրա
 խըշտ ըլա թէքրար պէօյըիւնիւ
 տէլտիլէր : Սէն եւ մուհապ-
 պէթլի գուրթարըճըմ, սէնին
 պու չէքտիյին սիասէթլէր իչին
 օլտուն, վէ սէնին կէլյէթլէ-

րին արասընտա սէվկիւլիւ վա-
լիտէնին չէքտիյի աճըլար իչին
օլսուն , սէնին նը խաչըն վէ հօ-
լիւմիւն հիւրմէթինէ , կիւնահ-
լարըմը պանա աֆվ էտիփ, լուծ-
ֆունու արթըր , վէ պիր խայրը
հօլիւմ իւլէ պէնի ճէհէննէմին
էպէտի սիյասէթինտէն գուր-
թար :

Պիր հայր մեր , պիր ողջոյն նը
եկեղեցիւնին մուգաիգալարը ի-
չին : Պիր հայր մեր պիր ողջոյն
սաղըզլարընտա պու տուայա
ջերմեռանդ օլան հօլմիւլէր ի-
չին : Սէ պիր հայր մեր պիր ողջոյն
պէյնիմիզտէ պուլունան էն պէջ-
իւք կիւնահքեար իչին քի , պու
նը խաչելուծի ճան կէօզլինիւ
աչըփ , խայրը ապաշխարուծիւն
հօլունա գօսուն :

Սօնդրա էիւղիւնէ խաչ չըգարճրէն
պոռ պոռայը սէօլէմէն :

Պօլ տը խաչքն քուվվէթի ի-
լէ եւ՛ ըապպի , պէնի թսուն
իլլէթինտէն , վէ զաֆիլ էօլլւմ
տէն սէն սաղլա : ամին :

Եւսի խոց հանդերձի վէ Ռէսպիհի
պու Ռարչ օրհնէլ օլոհոուր :

Եւսի խոց եղբայրութիւնա եաղըլան
քիմնէլէր՝ պիրէր եւսի խոց հանդերձի
իլէ Թէսպիհի ալըփ, իճրասընա սօրճ-
լու օլաուգլարը շէլէրի էջրէնմէլի
տիրէր :

Եղբայրութիւն եաղըլաճագ քիմնէլէրի
քահանա եւսի խոց խորանընըն էօնիւ-
նէ կէօթիւրիւփ, տիղ իւսթիւնէ օ-
թուրթաուգտան սօնղլա, էիւղիւնիւ
պուկըլարա տօղրու՝ եան տէօնիւփ, սլու
տուալարը էտէր :

() Գնուլթիւն է մեզ յանուա-
նէ նոն :

Որ արար զերկինս և զերկիր :
Տէր ընդ ձեզ :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Մոլեւսպուս :

Միւնակարօղ մշտնջենաւոր
նաճ, որ մահուամբ միաճնի քո

հաճեցար նորոգել զմեղուցեալ
 աշխարհս առ 'ի փրկել զմեզ 'ի
 յաւիտենից մահուանէն . և ա-
 ծել յուրախութիւն երկնից ար-
 քայութե . նայեաց աղաչեմք 'ի
 դասս ծառայից քոց ժողովելոց
 յանուն ամեներանեալ կուսին
 մարիամու մօր քոյ եօթնեակ ցա-
 ւօք վիրաւորելոյ . ընդ որոյ պաշտ-
 պանութեն ցանկայ մտանել և
 ծառայս քոյ (կամ աղախին քո ,
 կամ ծառայքս քո այսոքիկ ցան-
 կան մտանել ,) զի առաւելուցու
 թիւ ծառայողաց քեզ հաւատար-
 մութե , և յամենայն խռովութեց
 աշխարհի և մարմնոյ զերծեալ և
 յորոգայթից դիւին աներկեան
 լեալ բարեխօսութե նորին երա-
 նեալ կուսին մարիամու և երա-
 նելոյն օգոստինոսի և փիլիպ-
 պոսի , և եօթն երանելի հիմնա-
 դիր հարց կարգի մերոյ , հասա-
 նել կարասցէ 'ի ճշմարիտ ուրա-
 խութիս 'ի քս յս 'ի տէր մեր .
 ամէն :

Սօնդրա եկեղեցիւ խորանա տէօնիւփ ,
հանդերձի օրհնել էտէր :

Լճօթեացոս :

Տէր յն քս , որ հաճեցար ըզ-
դենուլ զծածկոյթ մահկանա-
ցու բնութեա մերոյ . մաղթեմք
յանսահման առատաբաշխութի
քումմէ , զի զայս տեսակ զգես-
տուց , զոր սբ հարք մեր 'ի յիշա-
տակ եօթն ցաւոց երանեալ կու-
սին մարիամու հրամայեցին մեզ
կրել 'ի նշան անմեղութե և խո-
նարհութե , օրհնել ✠ հաճես-
ցիս , զի որ զգենուցու զայն , 'ի
հոգի և 'ի մարմին զգեցցի զփր-
կիչդ մեր : Որ կենդանի ես և
թագաւորես ընդ ամենայն յա-
ւիտեանս . ամէն :

Վէ հանդերձին իւղէրինէ օրհնած սու-
սէրփիփ , Յօդեա յիս մշտկաւ , և այլն ,
սուլաւընը սէջլեր :

Օնտան սօնդրա թէպսիհի օրհնել էտէր :

Լ՝ ԳՅՈՒՆԵՍԿՈՒՄ

Լ՝ մենակարօղ և բարեգութ
 անձ, որ վասն մեծութեան սիրոյ
 քո որ առ մեզ, կամեցար՝ զի որ-
 դին քո միաձին տէր մեր յս քո
 ՚ի փրկութի մեր իջցէ յերկնից
 ՚ի յերկիր, մարմին զգեցցի, և
 տարցէ չարչարանաց խաչի. հայ-
 ցեմք յանչափ գթութեան քումմէ,
 զի զայս պսակ որ շնորհեալ է
 յեկեղեցւոյ քումմէ հաւատացե-
 լոց ՚ի յիշատակ եօթն ցաւոց
 ծնողի որդւոյ քո, օրհնեսցես ✠,
 սրբեսցես ✠, և հեղցես ՚ի նա
 զգօրութի հոգւոյն նք, զի որ
 աղօթեսցէ նուաւ, կամ յանձին
 կրեսցէ, կամ յարգանօք պահես-
 ցէ ՚ի տան, զերծ լիցի միշտ յա-
 մենայն ուրեք յաշխարհիս յայս-
 միկ յամենայն երևելի և անե-
 րևոյթ թշնամւոյ, և ՚ի վախճա-
 նի իւրում գործովք բարութեց
 պսակեալ՝ արժանի լիցի յանդի-

ման լինել քեզ յամենեւեալ
կուսին մարիամայ, իմբ մերով
յսիւ քսիւ . ամէն :

Վէ թէսպիհին իւղերինէ օրհնած սու-
սերփիփ, Յօլեա յիս մշտաւ և այլն,
տուասընը սէջլէր :

Հանդերձի վերիւրէն սէջլէ սէջլէր :

Բնկալ սիրելի եղբայր (կամ
սիրելի քոյր) զգգեստ երանեալ
կուսին մարիամու, զմասնաւոր
նշան ծառայիցնորա 'ի յիշատակ
եօթն ցաւոցն, զորս կրեաց 'ի
կենդանութեան և 'ի մահուան
որդւոյ իւրոյ միածնի, զի զայս
օրինակ զգեստաւորեալ՝ ընդ
պաշտպանութիւն նորա կեանս վա-
րեսցես հանապազ . ամէն :

Թէսպիհի վերիւրէն սէջլէ սէջլէր :

Բնկալ զպսակս երանեալ կու-
սին մարիամու յօրինեալ 'ի յիշա-
տակ եօթն ցաւոց նորա . զի
մինչդեռ բերանով գովաբանես
զնա, վշտակից լիցիս նմա 'ի բո-
վանդակ սրտէ . ամէն :

Եւ օրհնութիւն ամենակարօղին նոյն հօր և որդւոյ և հոգւոյն նոյն Կիցէ ՚ի վերայ քո (կամ ձեր) և մնասցէ միշտ . ամէն :

Եւ քի խոյ եղբայրաբնա՝ Էօլեմ սաալեհաբէ վերելէն արջախում :

Խոստովանիմ առաջի նոյն սէօյլեհիտէն
սօնդրա :

Ողորմեսցի քեզ ամենակարօղն նոյն և թողութի շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց, և տացէ քեզ կեանս յաւիտենականս . ամէն :

Օներումն և զարձակումն և զթողութի մեզաց քոց շնորհեսցէ քեզ ամենակարօղ և ողորմածն նոյն :

Տէր մեր յս քս որդի նոյն կենդանւոյ , որ ետ իշխանութիւն առաքելոյ իւրում պետրոսի կա-

պելոյ և արձակելոյ, արձակե-
 ցէ զքեզ ✠ ամենազուծ ողոր-
 մութիւնով և ընկալցի զխոս-
 տովանութի քո, և թողցէ քեզ
 զամենայն մեղս քո, զորս գոր-
 ծեցեր 'ի բովանդակ ընթացս
 կենաց քոց, յորոց 'ի սրտէ զղջա-
 ցար և բերանով խոստովան ե-
 շեր, զգեցուցանելով քեզ ըզ-
 պատմութեանն առաջին, զոր 'ի
 մկրտութե քում ընկալար: Այ-
 ներողութեն որ շնորհեալ է 'ի
 հինգերորդ պողոսէ քահանայա-
 պետէն, 'ի կէտ մահու հասեալ
 եղբարց ընկերութե եօթն ցա-
 ւոյ երանեալ կուսին մարիա-
 մու, փրկեսցէ զքեզ յառաջի-
 կայ և 'ի հանդերձեալ կենացն
 պատժոց, զերծուցէ 'ի տան-
 ջանացն քաւարանի, փակեսցէ
 զդրունս դժոխոց, բացցէ ըզ-
 դրունս արքայութե, և ածցէ
 զքեզ 'ի մշտնջենաւոր ուրախու-
 թիւնս, որ ընդ հօր և ընդ նբյ
 հոգւոյն մի անձ զոլով՝ կենդանի

է և թագաւորէ յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամէն :

Եւ թէ այժմ իջ մեռանիցիս ,
պահեմ զայս ներողութի վասն
այլոյ նուազի :

Որ եղբայրս-մեա եաղըն Դիմե-
լեր , Էրեւ եաղըլբարբ Էրեւ ,
Էրեւ Թաթիւ եօրթուլարնս ,
Իսպառնիւնի Թաթիւն սոսմագ
Էրեւ , Էրեւ Էրեւ Գոս :

Եւ Եր կոյս մարիամ Թա-
ծին , Էրեւ պէն սանա գուլ օլ
մաղա լայրգ տէրիւմ , լաքին սե-
նին Տիգրիսի քերէմին աշգը-
լա , վէ սէնին Տիգրիսինտէ օլ-
մագ արգուսոյլա , պու կիւն
սէնի քէնտիմէ պաշտպան վէ
վալիտէ թուլթուլ , քէնտիմէ
սաճիպ էտէրիմ . վէ պուստան
պէօյլէ Էօմիւմ օլտուգճա՝ սե-
նին Տիգրիսինտէ եաշայլի , զայ-

րիւերէ տէ սանա հիզմէթ էթ-
 տիրէյիմ: Իմտի եւ մէրհամէթ-
 լի վալիտէ, ազիզ էվլատընա օ-
 լան մուհապպէթին իչին օլ-
 սուն, պէնի օպիր ջերմեռանդ-
 լարընլա պերապեր՝ հեր տաիմ
 գուլլարընըն սըրասընա գօյուփ,
 էվլատընտան պանա լուծֆ ալը
 վեր քի, պէն հիչ պիր Փիքրիմ-
 տէ, սէօզիւմտէ, վէ ամէլիմտէ,
 սէնին վէ ալլահըմըն հուզուրու-
 նա լայըգսըզ շէյիմ օլմասըն: Եւ
 էօլիւմիւմ սաաթինտէ պէնի
 իսաթըրընտան եատ էթմէ. ամին:

ԸԼԼԻՆ ԳԱՊՈՒԼ ԷՆԷՆԷ :

154
The first of these is the
fact that the world is
not a uniform whole,
but a collection of
many different parts,
each of which has its
own peculiar character
and its own peculiar
history. The second is
the fact that the world
is not a static whole,
but a dynamic whole,
in which everything is
in a state of constant
change and movement.
The third is the fact
that the world is not a
simple whole, but a
complex whole, in which
everything is connected
to everything else in a
web of intricate relations.
The fourth is the fact
that the world is not a
single whole, but a
plurality of wholes,
each of which is a
world in its own right.
The fifth is the fact
that the world is not a
whole in itself, but a
whole in relation to
other wholes.

THE END

